

BAN CHỈ ĐẠO PHÒNG CHỐNG LŨ BÁO TRUNG ƯƠNG

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN

Ứng phó khẩn cấp và phục hồi sớm

HƯỚNG DẪN ỨNG PHÓ KHẨN CẤP VÀ PHỤC HỒI SỚM KHI XẢY RA LŨ LỚN, LŨ QUÉT, SẠT LỖ ĐẤT

HÀ NỘI, 2011

BAN CHỈ ĐẠO PHÒNG CHỐNG LỤT BẢO TRUNG ƯƠNG

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN
Ứng phó khẩn cấp và Phục hồi sớm

**HƯỚNG DẪN ỨNG PHÓ KHẨN CẤP VÀ
PHỤC HỒI SỚM KHI XẢY RA LŨ LỚN,
LŨ QUÉT, SẠT LỎ ĐẤT**

HÀ NỘI, 2011

Tài liệu Hướng dẫn Ứng phó khẩn cấp và Phục hồi sớm được Văn phòng Ban Chỉ đạo Phòng chống lụt bão Trung ương, Trung tâm Phòng tránh và Giảm nhẹ thiên tai công bố với sự hỗ trợ về kỹ thuật và tài chính từ Dự án “Nâng cao năng lực thể chế về Quản lý rủi ro thiên tai tại Việt Nam, đặc biệt là các rủi ro liên quan đến Biến đổi khí hậu (SCDM)” do Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP) tài trợ.

Bản quyền © 2011, thuộc Văn phòng thường trực Ban Chỉ đạo Phòng chống lụt bão Trung ương

ISBN : 0-893507 – 779124

Bản quyền và giấy phép

Nội dung và những quan điểm thể hiện trong ấn phẩm này không nhất thiết phản ánh quan điểm của các chuyên gia, tổ chức hay của Văn phòng thường trực Ban Chỉ đạo Phòng chống lụt bão Trung ương cũng như của Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc.

Ấn phẩm này có thể được tái xuất bản một phần hoặc toàn bộ nội dung để cung cấp thông tin phục vụ giáo dục, đào tạo hoặc phi lợi nhuận mà không cần xin phép bản quyền, miễn là có lời cảm ơn và dẫn nguồn xuất bản. Văn phòng thường trực Ban Chỉ đạo Phòng chống lụt bão Trung ương cũng như Chương trình Phát triển Liên hợp quốc đánh giá cao nếu được một bản sao của bất cứ ấn phẩm nào được phát hành có sử dụng ấn phẩm này để tham khảo.

Ấn phẩm này không được sử dụng để bán lại hoặc vì bất cứ mục đích thương mại khác trước khi được sử dụng cho phép bằng văn bản của Văn phòng thường trực Ban Chỉ đạo Phòng chống lụt bão Trung ương và Chương trình Phát triển Liên hợp quốc.

Thiết kế, chế bản: Kimdo Design

Chịu trách nhiệm nội dung: Văn phòng thường trực Ban Chỉ đạo Phòng chống lụt bão Trung ương

Chịu trách nhiệm xuất bản:.....

Giấy phép xuất bản số 270-2011/CXB/21/05-14/VHTT do Nhà xuất bản văn hóa - thông tin cấp ngày 24/11/2011.

Trung tâm Phòng tránh và Giảm nhẹ thiên tai

Lời mở đầu

Do vị trí địa lý và đặc điểm tự nhiên của mình, Việt Nam là một trong những quốc gia chịu ảnh hưởng thiên tai nhiều nhất trên thế giới. Theo Tổng cục Thống kê, trong vòng một thập kỷ từ năm 1995 tới năm 2006, hàng năm thiên tai đã gây thiệt hại tương đương với 1.5% GDP, làm chết và bị thương hàng trăm người. Đặc biệt, Việt Nam sẽ là một trong số các quốc gia bị tác động nặng nề nhất của sự biến đổi khí hậu toàn cầu.

Từ nhiều năm qua, Chính phủ Việt Nam đã nhận thức rõ tầm quan trọng của công tác giảm nhẹ rủi ro thiên tai bao gồm cả rủi ro liên quan đến biến đổi khí hậu nên đã sớm phê chuẩn Chiến lược quốc gia phòng, chống và giảm nhẹ thiên tai đến năm 2020, Chương trình mục tiêu quốc gia ứng phó với biến đổi khí hậu và Khung Chương trình hành động ứng phó với biến đổi khí hậu của ngành Nông nghiệp và Phát triển nông thôn giai đoạn 2008-2020.

Việt Nam đã có hàng ngàn năm kinh nghiệm trong việc ứng phó với thiên tai. Hệ thống văn bản pháp quy về phòng chống lụt bão và giảm nhẹ thiên tai không ngừng được bổ sung, hoàn thiện. Đồng thời, hệ thống tổ chức chuyên trách về chỉ đạo, chỉ huy điều hành các hoạt động phòng chống, đối phó và khắc phục hậu quả thiên tai từ Trung ương tới địa phương cũng không ngừng được củng cố. Nhiều tài liệu hướng dẫn tác nghiệp đã được biên soạn và được phát hành tới tận cơ sở. Tuy nhiên, các tài liệu hướng dẫn hiện có mới chỉ hướng dẫn chung về các hoạt động cần thực thi trong cả 3 giai đoạn phòng ngừa, ứng phó và khắc phục hậu quả thiên tai chứ chưa hướng dẫn sâu, cụ thể theo các tình huống khác nhau cho giai đoạn ứng phó khẩn cấp và chưa được sử dụng một cách thống nhất trên phạm vi toàn quốc. Hướng dẫn về phục hồi sớm vẫn đặt chung trong giai đoạn khắc phục hậu quả thiên tai và còn đang trong quá trình xây dựng.

Xây dựng tài liệu Hướng dẫn ứng phó khẩn cấp và phục hồi sớm là một trong sáu hợp phần của Dự án hỗ trợ kỹ thuật "*Nâng cao năng lực thể chế về quản lý rủi ro thiên tai tại Việt Nam, đặc biệt là các rủi ro liên quan đến biến đổi khí hậu*" do UNDP tài trợ. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn chủ trì và phối hợp với Ủy ban Nhân dân các tỉnh Bình Thuận, Cần Thơ, Cao Bằng triển khai dự án. Tài liệu Hướng dẫn được phát triển dựa trên nhiều tài liệu khác nhau của các cơ quan phòng chống lụt bão từ Trung ương tới địa phương do các Bộ, ngành, các tổ chức phi chính phủ và tổ chức quốc tế xây dựng. Tài liệu Hướng dẫn cũng được phát triển dựa trên quy trình tham vấn với 3 tỉnh dự án thí điểm và 09 tỉnh thường xảy ra thiên tai, thông qua thu thập thông tin, nghiên cứu khảo sát các trường hợp điển hình và đóng góp ý kiến của nhiều chuyên gia của 10 Bộ, ngành hữu quan.

Tài liệu Hướng dẫn này sẽ là một nguồn thông tin và công cụ quan trọng dành cho các cán bộ có chức năng tham mưu, chỉ đạo, chỉ huy điều hành các hoạt động chuẩn bị, ứng phó khẩn cấp, phục hồi sớm sau thiên tai và trong công tác phòng chống lụt bão và giảm nhẹ thiên tai nói chung thuộc các cơ quan quản lý rủi ro thiên tai các cấp từ Trung ương đến địa phương. Đây cũng sẽ là tài liệu tham khảo bổ ích đối với các Bộ, ngành và Ủy ban Nhân dân các cấp trong việc thẩm tra, phê duyệt kế hoạch cũng như các phương án phòng chống lụt bão và giảm nhẹ thiên tai hàng năm.

Xin trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc
Ban chỉ đạo Phòng chống lụt bão Trung ương

CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BCĐPCLBTW	Ban chỉ đạo Phòng chống lụt bão Trung ương
BCHPCLB&TKCN	Ban chỉ huy Phòng chống lụt bão và Tìm kiếm cứu nạn
BĐKH	Biến đổi khí hậu
DMWG	Nhóm công tác quản lý thiên tai
GD-ĐT	Giáo dục và Đào tạo
GNTT	Giảm nhẹ thiên tai
GS&ĐG	Giám sát và Đánh giá
GTVT	Giao thông Vận tải
HCTĐ	Hội Chữ thập đỏ
KTTVTW	Khí tượng Thủy văn Trung ương
LHQ	Liên hợp quốc
MTTQ	Mặt trận Tổ quốc
NN&PTNT	Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
PCLB	Phòng chống lụt bão
PCP	Phi chính phủ
PHS	Phục hồi sớm
QLĐĐ&PCLB	Quản lý đê điều và phòng chống lụt bão
QLRRTT	Quản lý rủi ro thiên tai
TKCN	Tìm kiếm cứu nạn
TTQLTTMT	Trung tâm Quản lý thiên tai Miền Trung và Tây nguyên
TT-TT	Thông tin và Truyền thông
UBND	Ủy ban Nhân dân
UBQGTKCN	Ủy ban Quốc gia Tìm kiếm và cứu nạn
UNDP	Cơ quan phát triển của Liên hợp quốc
UNFCCC	Nghị định khung của LHQ về BĐKH
UNISDR	Chiến lược quốc tế giảm nhẹ thảm họa của Liên hợp quốc
UPKC	Ứng phó khẩn cấp

MỤC LỤC

Trang

HƯỚNG DẪN UPKC VÀ PHS THEO TÌNH HUỐNG VÀ LOẠI THIÊN TAI

Mục A – Hướng dẫn UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn, lũ quét, sạt lở đất	2
1. Hướng dẫn UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở các sông có đê ngăn lũ, phòng lụt thuộc các tỉnh Đồng bằng Bắc Bộ và Bắc Trung Bộ	3
<u>Bảng A1</u> : Bảng tra cứu nhanh các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở đồng bằng Bắc bộ và Bắc Trung bộ	4
1.1. Đặc điểm chung	11
1.2. Các hoạt động chuẩn bị UPKC	11
1.3. Các hoạt động UPKC	12
1.4. Các hoạt động PHS	16
2. Hướng dẫn UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở duyên hải miền Trung và Đông Nam Bộ	17
<u>Bảng A2</u> : Bảng tra cứu nhanh các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở duyên hải Miền Trung và Đông Nam bộ	18
2.1. Đặc điểm chung	21
2.2. Các hoạt động chuẩn bị UPKC	21
2.3. Các hoạt động UPKC	21
2.4. Các hoạt động PHS	22
3. Hướng dẫn UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở đồng bằng sông Cửu Long	23
<u>Bảng A3</u> : Bảng tra cứu nhanh các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở đồng bằng sông Cửu Long	24
3.1. Đặc điểm chung	26
3.2. Các hoạt động chuẩn bị UPKC	26
3.3. Các hoạt động UPKC	26
3.4. Các hoạt động PHS	27
4. Hướng dẫn UPKC và PHS đối với tình huống xảy ra lũ quét, sạt lở đất ở miền núi và khu vực Tây Nguyên	29
<u>Bảng A4</u> : Bảng tra cứu nhanh các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ quét, sạt lở đất ở miền núi và khu vực Tây Nguyên	30
4.1. Đặc điểm chung	32
4.2. Các hoạt động chuẩn bị UPKC	32
4.3. Các hoạt động UPKC	32
4.4. Các hoạt động PHS	33

HƯỚNG DẪN UPKC VÀ PHS THEO TÌNH HUỐNG VÀ LOẠI THIÊN TAI

MỤC A
HƯỚNG DẪN UPKC VÀ PHS
KHI XẢY RA LŨ LỚN, LŨ QUÉT, SẠT LỎ ĐẤT

1. HƯỚNG DẪN UPKC VÀ PHS
KHI XẢY RA LŨ LỚN Ở CÁC SÔNG CÓ ĐÊ NGĂN LŨ,
PHÒNG LỤT THUỘC CÁC TỈNH ĐỒNG BẰNG BẮC
BỘ VÀ BẮC TRUNG BỘ

Bảng A1: Bảng tra cứu nhanh các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở đồng bằng Bắc bộ và Bắc Trung bộ

Các tình huống thiên tai và các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở các sông có đê ngăn lũ, phòng lụt thuộc các tỉnh đồng bằng Bắc bộ và Bắc Trung bộ	Tham khảo chi tiết trong Hướng dẫn UPKC và PHS	Thực hiện theo văn bản nào	Trách nhiệm thực hiện						
			Tỉnh		Huyện		Xã		Các Bộ, ban, ngành, đoàn thể khác
			UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các Sở, ban ngành	UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các ban ngành	UBND /Chủ tịch/ BCHPCLB	Các ban ngành	
Các hoạt động chuẩn bị UPKC									
Tổng kiểm tra, đánh giá hiện trạng công trình (đê, kè, cống; đập của hồ chứa nước...)	Mục 1.2.1	Hướng dẫn của Cục QLĐĐ&PCLB	BCHPCLB &TKCN	Sở NN&PTNT	BCHPCLB &TKCN	Phòng NN&PTNT	BCHPCLB		
Đánh giá hiện trạng công trình đưa ra dự kiến hư hỏng nghiêm trọng	Mục 1.2.2	Như trên				Hạt QLĐĐ, Phòng NN&PTNT			
Lập phương án kỹ thuật xử lý khẩn cấp	Mục 1.2.3	Nguyên tắc kỹ thuật thường thức hộ đê của Cục QLĐĐ&PCLB				Hạt QLĐĐ, Phòng NN&PTNT			
Phê duyệt Phương án; phân công giao nhiệm vụ cho các tổ chức, cá nhân thực hiện	Mục 1.2.4		UBND/ BCHPCLB &TKCN		UBND/ BCHPCLB &TKCN				
Phối hợp, chỉ huy, điều hành với các cơ quan hữu quan để thực hiện các phương án	Mục 1.2.5			Quân đội, Công an		Quân đội, Công an		Quân đội, Công an	
Tổ chức diễn tập; rút kinh nghiệm; bổ sung, hoàn thiện Phương án theo phương châm “4 tại chỗ”	Mục 1.2.6	Chỉ thị về PCLB hàng năm của Thủ tướng Chính phủ	BCHPCLB &TKCN		BCHPCLB &TKCN		BCHPCLB		
Kiện toàn tổ chức; tiến hành tập huấn kỹ thuật, nghiệp vụ và quản lý chặt chẽ các lực lượng trực tiếp tham gia hộ đê	Mục 1.2.7	Như trên	UBND/ BCHPCLB &TKCN	Phòng NN&PTNT	UBND/ BCHPCLB &TKCN	Phòng NN&PTNT	UBND/ BCHPCLB		

Các tình huống thiên tai và các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở các sông có đê ngăn lũ, phòng lụt thuộc các tỉnh đồng bằng Bắc bộ và Bắc Trung bộ	Tham khảo chi tiết trong Hướng dẫn UPKC và PHS	Thực hiện theo văn bản nào	Trách nhiệm thực hiện						Các Bộ, ban, ngành, đoàn thể khác
			Tỉnh		Huyện		Xã		
			UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các Sở, ban ngành	UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các ban ngành	UBND /Chủ tịch/ BCHPCLB	Các ban ngành	
Chuẩn bị các loại vật liệu, vật tư, thiết bị, dụng cụ hộ đê	Mục 1.2.8	Chỉ thị hàng năm của Chủ tịch tỉnh	BCHPCLB &TKCN	Các ngành được tỉnh phân công	BCHPCLB &TKCN	Các ngành được huyện phân công	BCHPCLB	Trưởng thôn và hộ gia đình	
Lên danh sách và chuẩn bị phương án sơ tán dân tại khu vực có nguy cơ bị ảnh hưởng	Mục 1.2.9	Như trên			UBND		UBND	Trưởng thôn	
Lập phương án bảo vệ an ninh các trọng điểm xung yếu và ở những khu vực dân phải đi sơ tán	Mục 1.2.10	Như trên		Công an		Công an		Công an	
Các hoạt động UPKC									
Tình huống 1: Khi xảy ra lũ lớn, nhưng chưa vượt quá mức nước thiết kế đê. Có nhiều sự cố của đê, kè, cống đã, đang và sẽ tiếp tục xảy ra									
Thực hiện phương án di dời dân ra khỏi vùng lũ đồng thời bảo vệ an ninh khu vực di dời	Mục 1.3.1.1	Pháp lệnh phòng, chống lụt, bão	BCHPCLB &TKCN	Các đơn vị được tỉnh giao	BCHPCLB &TKCN	Các đơn vị được huyện giao	BCHPCLB	Trưởng thôn, các hộ dân	
Chủ động thu hoạch mùa màng và sơ tán đến nơi an toàn hơn	Mục 1.3.1.1 a & b	Như trên						Các hộ gia đình	
Chuẩn bị chu đáo phương án sơ tán và thực hiện sơ tán dân	Mục 1.3.1.1 c	Như trên			UBND/ BCHPCLB &TKCN		UBND/ BCHPCLB		
Thực hiện các phương án xử lý khẩn cấp nhằm cứu hộ đê điều tại những vị trí đang xảy ra sự cố lớn và bảo vệ nghiêm ngặt những đoạn đê đang bị lũ uy hiếp nghiêm trọng	Mục 1.3.1.2	Luật đê điều; Pháp lệnh PCLB; Pháp lệnh tình trạng khẩn cấp	BCHPCLB &TKCN	Đơn vị quân đội được phân công	BCHPCLB &TKCN	Các cán bộ được huy động tham gia PCLB	BCHPCLB	Lực lượng xung kích hộ đê	

Các tình huống thiên tai và các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở các sông có đê ngăn lũ, phòng lụt thuộc các tỉnh đồng bằng Bắc bộ và Bắc Trung bộ	Tham khảo chi tiết trong Hướng dẫn UPKC và PHS	Thực hiện theo văn bản nào	Trách nhiệm thực hiện						Các Bộ, ban, ngành, đoàn thể khác
			Tỉnh		Huyện		Xã		
			UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các Sở, ban ngành	UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các ban ngành	UBND /Chủ tịch/ BCHPCLB	Các ban ngành	
Cấm các loại xe ô tô, xe bánh xích đi trên đê trừ xe chở cán bộ có trách nhiệm đi kiểm tra đê, xe làm nhiệm vụ hộ đê	Mục 1.3.1.2 a	Luật đê điều;Pháp lệnh PCLB;				Hạt quản lý đê	Lực lượng quản lý đê nhân dân	Lực lượng tuần tra canh gác đê	
Phải có mặt ở hiện trường đã được phân công để thực thi nhiệm vụ	Mục 1.3.1.2 b	Như trên		Các cán bộ được phân công		Các cán bộ được phân công		Các cán bộ được phân công	
Tuần tra liên tục 24/24 giờ theo Quy chế tuần tra, canh gác bảo vệ và báo cáo diễn biến hư hỏng đê	Mục 1.3.1.2 c	Quyết định số 804/QĐ- ĐĐ Bộ Thủy lợi				Cán bộ Hạt quản lý đê		Lực lượng TTCG đê; QLĐ nhân dân	
Kiểm tra và cấp báo cho cấp trên trực tiếp đang chỉ huy tại địa bàn, cấm biển báo, cử người trông coi tại chỗ	Mục 1.3.1.2 d							Trưởng điểm/cán bộ kỹ thuật QLĐ	
Huy động lực lượng cho các điểm canh đê khi toàn tuyến đê bị uy hiếp nghiêm trọng, sự cố xảy ra ngày một nhiều	Mục 1.3.1.2 d					Chủ tịch	Chủ tịch		
Đến ngay hiện trường để kiểm tra, huy động lực lượng và thông báo lên cấp trên khi nhận được tin báo	Mục 1.3.1.2 d						Trưởng BCHPCLB		
Lập tức đến hiện trường để kiểm tra và trực tiếp chỉ huy, điều hành việc UPKC, đồng thời khẩn cấp báo cáo lên cấp trên	Mục 1.3.1.2 e & f					Trưởng BCHPCLB &TKCN			

Các tình huống thiên tai và các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở các sông có đê ngăn lũ, phòng lụt thuộc các tỉnh đồng bằng Bắc bộ và Bắc Trung bộ	Tham khảo chi tiết trong Hướng dẫn UPKC và PHS	Thực hiện theo văn bản nào	Trách nhiệm thực hiện						
			Tỉnh		Huyện		Xã		Các Bộ, ban, ngành, đoàn thể khác
			UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các Sở, ban ngành	UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các ban ngành	UBND /Chủ tịch/ BCHPCLB	Các ban ngành	
Khẩn trương phân tích, đánh giá tình hình, quyết định phương án và tổ chức thực hiện ngay việc UPKC	Mục 1.3.1.2 g	Pháp lệnh phòng, chống lụt, bão		Thủ trưởng đơn vị quân đội được phân công					
Chỉ đạo vận hành, triển khai xử lý khẩn cấp và bảo vệ công trình hồ chứa nước	Mục 1.3.1.3	Luật tài nguyên nước; Pháp lệnh PCLB	BCHPCLB &TKCN	Ban quản lý công trình	BCHPCLB &TKCN	Ban quản lý công trình			
Tình huống 2: Xảy ra lũ lớn vượt quá mức nước thiết kế đê. Các sự cố tương tự như ở tình huống 1 tiếp tục diễn ra ở nhiều nơi, nhưng với quy mô và mức độ trầm trọng hơn, nguy cơ nước tràn qua đê dẫn đến vỡ đê rất nhanh.									
Các hoạt động UPKC									
Huy động tối đa các lực lượng để cứu hộ, bảo vệ đê điều căn cứ theo mức độ nghiêm trọng của lũ lớn	Mục 1.3.2.1	Luật đê điều, Pháp lệnh PCLB	Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN		Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN		Chỉ tịch/ Trưởng BCHPCLB		
Huy động vật tư, thiết bị dự trữ PCLB chuyên dùng và của bất kỳ tổ chức, cá nhân nào	Mục 1.3.2.2	Pháp lệnh phòng, chống lụt, bão	Chủ tịch/ trưởng BCHPCLB &TKCN		Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN		Chỉ tịch/ Trưởng BCHPCLB		
Đình hoãn mọi cuộc họp chưa cần thiết	Mục 1.3.2.3								
Ra lệnh cho cấp xã huy động bổ sung thêm người và đèn, đuốc cho các điểm canh đê	Mục 1.3.2.4				Chủ tịch UBND				
Lập thêm điểm canh tạm thời tại những vị trí xảy ra sự cố nghiêm trọng cách xa điểm canh đê	Mục 1.3.2.5						BCHPCLB		
Tập trung cao độ vào việc cứu hộ và bảo vệ bằng được các trọng điểm, xung yếu	Mục 1.3.2.6			Quân đội và LL xung kích		Quân đội và LL xung kích		Quân đội và LL xung	

Các tình huống thiên tai và các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở các sông có đê ngăn lũ, phòng lụt thuộc các tỉnh đồng bằng Bắc bộ và Bắc Trung bộ	Tham khảo chi tiết trong Hướng dẫn UPKC và PHS	Thực hiện theo văn bản nào	Trách nhiệm thực hiện						Các Bộ, ban, ngành, đoàn thể khác
			Tỉnh		Huyện		Xã		
			UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các Sở, ban ngành	UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các ban ngành	UBND /Chủ tịch/ BCHPCLB	Các ban ngành	
								kích	
Huy động mọi lực lượng trên địa bàn để ngăn chặn không cho sự cố phát triển	Mục 1.3.2.7								Người chỉ huy đơn vị cứu hộ
Cơ động nhanh nhất tới hiện trường khi được huy động	Mục 1.3.2.8								Lực lượng được huy động
Khẩn trương phân tích, đánh giá tình hình, quyết định phương án, phối hợp chặt chẽ với lực lượng hộ đê tại chỗ triển khai thực hiện ngay phương án UPKC	Mục 1.3.2.9								Người chỉ huy đơn vị cứu hộ
Chuẩn bị phương án sơ tán dân ra khỏi vùng phân lũ	Mục 1.3.2.10	Pháp lệnh phòng, chống lụt, bão			UBND/ BCHPCLB &TKCN		UBND/ BCHPCLB		
Ra lệnh và chỉ đạo chuẩn bị phương sẵn sàng mọi mặt cho việc phân lũ	Mục 1.3.2.10	Pháp lệnh phòng, chống lụt, bão	Trưởng BCHPCLB &TKCN						
Dự báo chính xác và kịp thời (1 giờ một lần)	Mục 1.3.2.11	Pháp lệnh phòng, chống lụt, bão							TT KTTVTW
Bảo đảm thông tin thông suốt 24/24	Mục 1.3.2.12	Pháp lệnh phòng, chống lụt, bão		Sở TT-TT		Phòng TT-TT		TTTT	
Giải tỏa nhanh nhất mọi ứn tắc, bảo đảm thông suốt cho các phương tiện giao thông	Mục 1.3.2.13			CSGT		CSGT			

Các tình huống thiên tai và các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở các sông có đê ngăn lũ, phòng lụt thuộc các tỉnh đồng bằng Bắc bộ và Bắc Trung bộ	Tham khảo chi tiết trong Hướng dẫn UPKC và PHS	Thực hiện theo văn bản nào	Trách nhiệm thực hiện						Các Bộ, ban, ngành, đoàn thể khác
			Tỉnh		Huyện		Xã		
			UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các Sở, ban ngành	UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các ban ngành	UBND /Chủ tịch/ BCHPCLB	Các ban ngành	
Thông tin kịp thời, chính xác tình hình thiên tai, các quyết sách, các mệnh lệnh của Trung ương và địa phương và kết quả UPKC	Mục 1.3.2.14			Thông tin đại chúng		Thông tin đại chúng		Truyền thanh xã	
Tình huống 3: Khi nhận được quyết định công bố lệnh báo động khẩn cấp về lũ lụt của Thủ tướng Chính phủ (Nghị định 62/1999/NĐ-CP)									
Các hoạt động UPKC									
Theo dõi sát sao, dự báo chính xác, kịp thời diễn biến của mưa, lũ, bão	Mục 1.3.3.1	Pháp lệnh phòng, chống lụt, bão							TT KTTVTW
Chỉ đạo, kiểm tra, đôn đốc cấp huyện và xã thực hiện vô điều kiện phương án sơ tán người và tài sản ra khỏi vùng phân lũ, làm chậm lũ	Mục 1.3.3.2	Như trên	UBND/ BCHPCLB &TKCN						
Sẵn sàng thực hiện việc phân lũ, làm chậm lũ theo theo mệnh lệnh	Mục 1.3.3.3			Ban QL công trình đầu mối					
Bảo đảm trật tự, an ninh tại các công trình đầu mối và khu vực phân lũ, chậm lũ	Mục 1.3.3.4			Công an		Công an		Công an	
Giải tỏa nhanh nhất mọi ứn tắc, bảo đảm thông suốt cho các phương tiện giao thông	Mục 1.3.3.5			CSGT		CSGT			
Thông tin kịp thời chủ trương phân lũ, làm chậm lũ, tuyên truyền, động viên, giải thích rõ chính sách của Nhà nước cho nhân dân	Mục 1.3.3.6			Thông tin đại chúng		Thông tin đại chúng		Thông tin đại chúng	
Các hoạt động PHS									

Các tình huống thiên tai và các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở các sông có đê ngăn lũ, phòng lụt thuộc các tỉnh đồng bằng Bắc bộ và Bắc Trung bộ	Tham khảo chi tiết trong Hướng dẫn UPKC và PHS	Thực hiện theo văn bản nào	Trách nhiệm thực hiện						Các Bộ, ban, ngành, đoàn thể khác
			Tỉnh		Huyện		Xã		
			UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các Sở, ban ngành	UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các ban ngành	UBND /Chủ tịch/ BCHPCLB	Các ban ngành	
Gia cố, phục hồi và nâng cao mức bảo đảm an toàn của các công trình phòng, chống lụt, bão sau giai đoạn xử lý khẩn cấp	Mục 1.4.1		BCHPCLB &TKCN		BCHPCLB &TKCN		UBND		
PHS cơ sở hạ tầng, môi trường, sản xuất và ổn định đời sống nhân dân vùng phân lũ, chậm lũ	Mục 1.4.2		UBND/ BCHPCLB &TKCN		UBND/ BCHPCLB &TKCN		UBND/ BCHPCLB		

Ghi chú: trong cột trách nhiệm thực hiện, các màu được quy định như sau:		Trách nhiệm thực hiện của các ban ngành cấp tỉnh			
		Trách nhiệm thực hiện của các ban ngành cấp huyện			
		Trách nhiệm thực hiện của các ban ngành cấp xã			
		Trách nhiệm thực hiện của các Bộ, ban ngành cấp trung ương và các đoàn thể khác			

1.1. Đặc điểm chung

Mùa lũ ở khu vực này thường diễn ra từ tháng 5 đến tháng 9. Trung bình mỗi năm có từ 3 đến 5 trận. Thời gian từ khi xuất hiện đến khi kết thúc mỗi trận lũ từ 8 đến 15 ngày. Biên độ mực nước lũ trên hệ thống sông Hồng dao động mạnh. Biên độ của sông Hồng tại trạm thủy văn Hà Nội ở mức trên 10m, của sông Thái Bình tại trạm Phả Lại ở mức trên 6m. Các hệ thống sông ở khu vực này đều có đê ngăn lũ phòng lụt. Phương châm phòng chống và giảm nhẹ thiên tai cho toàn vùng Đồng bằng Bắc bộ và Bắc Trung bộ là “phòng chống lũ triệt để”, bảo vệ an toàn cho phát triển bền vững kinh tế - xã hội và đảm bảo quốc phòng, an ninh.

1.2. Các hoạt động chuẩn bị UPKC

1.2.1. Tổng kiểm tra, đánh giá hiện trạng công trình (đê, kè, cống; đập của hồ chứa nước, v.v...) trước mùa mưa, lũ hàng năm nhằm phát hiện những vị trí/ những bộ phận bị hư hỏng, xuống cấp có nguy cơ xảy ra sự cố đe dọa đến an toàn công trình khi xảy ra lũ lớn.

Thành phần Đoàn kiểm tra, nội dung và phương pháp kiểm tra, tiêu chí đánh giá hiện trạng công trình và Biên bản kiểm tra thực hiện theo văn bản hướng dẫn của Cục QLDD&PCLB.

1.2.2. Dự kiến các tình huống có thể xảy ra.

Hạt Quản lý đê chủ trì phối hợp với Phòng NN&PTNT huyện sở tại căn cứ vào lý lịch công trình (được cập nhật, bổ sung hàng năm) và Biên bản kiểm tra, đánh giá hiện trạng công trình đưa ra dự kiến các hư hỏng nghiêm trọng có nhiều khả năng xảy ra, gây mất an toàn cho đê, thậm chí có thể dẫn đến nguy cơ vỡ đê.

1.2.3. Lập các phương án kỹ thuật xử lý khẩn cấp tương ứng với các dự kiến tình huống hư hỏng công trình nêu ở điểm 2 với yêu cầu: đảm bảo an toàn tuyệt đối cho công trình trong suốt mùa mưa, lũ.

Hạt quản lý đê chủ trì phối hợp với Phòng NN&PTNT huyện sở tại thực hiện việc lập các Phương án xử lý khẩn cấp dựa trên các nguyên tắc kỹ thuật thường thức hộ đê do Cục QLDD&PCLB biên soạn (sách do Nhà xuất bản Nông nghiệp ấn hành năm 1996) sau đó trình UBND/BCHPCLB&TKCN huyện sở tại và Chi cục QLDD&PCLB (Sở NN&PTNT).

1.2.4. Phê duyệt Phương án; phân giao nhiệm vụ cụ thể cho các tổ chức, cá nhân chịu trách nhiệm chuẩn bị và thực hiện.

UBND/ BCHPCLB&TKCN cấp tỉnh và cấp huyện chịu trách nhiệm phê duyệt Phương án theo sự phân công, phân cấp cụ thể của UBND tỉnh.

1.2.5. Đơn vị vũ trang (quân đội/công an) được cấp trên phân công thực hiện các phương án bảo vệ các trọng điểm, xung yếu chủ động đến tiếp nhận Phương án, tìm hiểu kỹ hiện trường, bàn kế hoạch phối hợp tác nghiệp và chỉ huy, điều hành cụ thể với UBND/BCHPCLB&TKCN và các lực lượng hữu quan của huyện, xã.

1.2.6. Tổ chức diễn tập; rút kinh nghiệm; bổ sung, hoàn thiện Phương án theo phương châm “4 tại chỗ” để sẵn sàng thực hiện khi có tình huống xảy ra.

1.2.7. Kịch bản diễn tập; tiến hành tập huấn kỹ thuật, nghiệp vụ và quản lý chặt chẽ các lực lượng trực tiếp tham gia hộ đê như: tuần tra canh gác đê, xung kích hộ đê, cắm cừ, đào mò. Các cán bộ trong danh sách dự phòng của tỉnh, huyện, xã sẽ được huy động tăng cường tham gia hộ đê, chống lụt khi có tình huống khẩn cấp cũng được tập huấn ngắn hạn các nội dung thích hợp với nhiệm vụ được giao.

1.2.8. Chuẩn bị các loại vật liệu, vật tư, thiết bị, dụng cụ hộ đê (của Nhà nước cũng như của cộng đồng theo chỉ tiêu kế hoạch do UBND xã/phường giao cho các hộ) đủ về chủng loại, số lượng và đảm bảo chất lượng, được tập kết đúng địa điểm và thời gian quy định. Trước mùa lũ, bão phải được kiểm tra, đánh giá và xác nhận số lượng thực tế vật tư, thiết bị, dụng cụ hộ đê có thể sử dụng được.

- 1.2.9. Các hộ dân định cư ở các bãi nổi trong sông, bãi ven đê và trong vùng đê bổi, đặc biệt là các hộ dân trong vùng phân lũ, chậm lũ thuộc diện phải sơ tán tạm thời khi có lũ cao, hoặc sơ tán theo yêu cầu phân lũ, chậm lũ, nhất là các đối tượng dễ bị tổn thương như: người già, phụ nữ, trẻ em, người tàn tật... phải được lập danh sách đầy đủ trước mùa lũ. UBND xã/phường phải chuẩn bị chu đáo phương án sơ tán dân bao gồm: địa điểm sơ tán với các yêu cầu tối thiểu về chỗ ở, bếp, điện thắp sáng hoặc đèn dầu, nước sạch, nhà vệ sinh; dịch vụ y tế, vệ sinh môi trường; dịch vụ lương thực, thực phẩm; phương tiện vận chuyển để hỗ trợ cho dân sơ tán kịp thời.
- 1.2.10. Cơ quan công an tỉnh, huyện, xã lập phương án bảo vệ các trọng điểm xung yếu; phương án bảo vệ trật tự an ninh ở những khu vực dân phải đi sơ tán khi lũ lên cao hoặc đi sơ tán theo yêu cầu phân lũ, chậm lũ; phương án phân luồng giao thông bảo đảm yêu cầu giao thông thông suốt cho hoạt động khẩn trương của các xe ô tô, xe chuyên dụng tham gia cứu hộ đê khẩn cấp.

1.3. Các hoạt động UPKC

1.3.1. Tình huống 1: Khi xảy ra lũ lớn, nhưng chưa vượt quá mức nước thiết kế đê. Nhiều sự cố của đê, kè, cống đã, đang và sẽ tiếp tục xảy ra trong thời gian có lũ lớn như: xuất hiện các cung trượt lớn lấn sâu vào mái đê, thân đê; nhiều tập đoàn mạch sủi, bãi sủi đang xói ngầm nền đê làm cho đê bị lún, nứt, sập cục bộ; kè lát mái đê bị sạt trượt lớn; cống ở đê bị bực cánh, xói ngầm...

Các hoạt động UPKC cần tiến hành:

- 1.3.1.1. Thực hiện Phương án sơ tán dân khỏi các vùng bị ngập lụt ở các bãi nổi trong lòng sông, bãi ven đê và trong vùng được bảo vệ bởi đê bổi:
- Các hộ gia đình theo dõi sát dự báo và diễn biến thực tế về mưa, lũ để chủ động thu hoạch sản phẩm nông nghiệp, nuôi trồng thủy sản trước khi bị ngập lụt.
 - Các hộ gia đình chủ động sơ tán đến nơi an toàn hơn tại các gia đình họ hàng, hàng xóm, người quen biết.
 - UBND/BCHPCLB xã/phường chỉ đạo tổ chức thực hiện sơ tán toàn bộ số dân nằm trong danh sách theo Phương án đã chuẩn bị trước, trong đó ưu tiên sơ tán những đối tượng dễ bị tổn thương (như phụ nữ có thai, người già, trẻ em, người khuyết tật), đồng thời kiểm tra, đôn đốc thực hiện tốt Phương án bảo vệ trật tự, trị an ở khu vực dân đã đi sơ tán.
- 1.3.1.2. Thực hiện các phương án xử lý khẩn cấp nhằm cứu hộ đê điều tại những vị trí đang xảy ra sự cố lớn và bảo vệ nghiêm ngặt những đoạn đê đang bị lũ uy hiếp nghiêm trọng:
- Cấm các loại xe ô tô, xe bánh xích đi trên đê trừ xe chở cán bộ có trách nhiệm đi kiểm tra đê, xe làm nhiệm vụ hộ đê theo lệnh huy động của BCĐPCLBTW/BCHPCLB&TKCN cấp tỉnh.
 - Cán bộ của tỉnh, huyện, xã, được huy động tăng cường tham gia cứu hộ đê được phân công ở trọng điểm nào, đoạn nào, cụm nào, tuyến đê nào đều phải có mặt ở hiện trường để thực thi nhiệm vụ đã được phân công.
 - Lực lượng tuần tra canh gác đê và lực lượng quản lý đê nhân dân tiến hành tuần tra liên tục 24/24 giờ theo Quy chế tuần tra, canh gác bảo vệ đê ban hành kèm theo Quyết định số 804/QĐ- ĐĐ ngày 01/8/1977 của Bộ Thủy lợi (nay là Bộ NN&PTNT) nhằm phát hiện và báo cáo kịp thời mọi diễn biến, hư hỏng của đê, kè, cống cho Trưởng điểm hoặc cán bộ kỹ thuật quản lý đê chuyên trách thuộc đoạn đê đó.
- Khi nhận được thông tin, Trưởng điểm/ cán bộ kỹ thuật quản lý đê phải trực tiếp đến hiện trường ngay để kiểm tra và cấp báo cho cấp trên trực tiếp đang chỉ huy tại địa bàn để có biện pháp xử lý kịp thời. Đồng thời Trưởng điểm cho cấm biển báo vị trí xảy ra sự cố và cử 2 người túc trực tại chỗ theo dõi liên tục diễn biến tình hình. Khi thấy có diễn biến mới thì một người ở lại tiếp tục theo dõi, người kia phải tìm

mọi cách báo tin nhanh nhất cho Trưởng điểm/cán bộ kỹ thuật quản lý đê trực tiếp theo dõi khu vực để họ xử lý theo trách nhiệm được giao.

Khi toàn tuyến đê bị uy hiếp nghiêm trọng, sự cố xảy ra ngày một nhiều, Chủ tịch UBND huyện phải ra lệnh cho Chủ tịch UBND các xã/ phường ven đê khẩn trương huy động bổ sung thêm người và đèn, đuốc cho các điểm canh đê.

- a) Khi nhận được báo cáo của Trưởng điểm/ của cán bộ kỹ thuật quản lý đê về diễn biến, hư hỏng của đê điều vừa phát hiện được, Trưởng BCHPCLB&TKCN của cấp xã/phường hoặc Cụm trưởng CHPCLB tại hiện trường (chức danh do Trưởng BCHPCLB&TKCN cấp huyện chỉ định) cần phải:
 - Đến ngay hiện trường để kiểm tra; ra lệnh huy động vật tư, phương tiện của địa phương và của Trung ương hiện có trên địa bàn, lực lượng xung kích hộ đê của xã/phường và cán bộ kỹ thuật quản lý đê/ cán bộ kỹ thuật của tỉnh, huyện tăng cường đang làm nhiệm vụ ở hiện trường tiến hành xử lý ngay từ giờ đầu theo phương án đã chuẩn bị trước (có thể điều chỉnh, bổ sung cho phù hợp với tình hình thực tế) để ngăn chặn không cho sự cố phát triển xấu thêm;
 - Tìm mọi cách liên lạc và báo cáo nhanh nhất lên thường trực BCHPCLB&TKCN cấp huyện (và Trưởng cụm hoặc Trưởng tuyến được tỉnh, huyện phân công phụ trách công tác PCLB trên địa bàn) về tình hình sự cố, việc xử lý giờ đầu đang thực hiện thế nào và xin ý kiến chỉ đạo;
 - Khi sự cố tiếp tục phát triển xấu thêm có nguy cơ vượt quá khả năng xử lý của lực lượng tại chỗ thì người chỉ huy ở hiện trường phải cấp báo lên huyện xin chi viện gấp, đồng thời nếu thấy tình thế quá nguy ngập, có thể báo cáo vượt cấp tới Thường trực BCHPCLB&TKCN tỉnh để cấp tỉnh có quyết sách kịp thời.
- b) Khi nhận được tin cấp báo về sự cố đê điều nghiêm trọng xảy ra trên địa bàn, Trưởng BCHPCLB&TKCN huyện/quận phải lập tức đến hiện trường để kiểm tra và trực tiếp chỉ huy, điều hành việc UPKC theo thẩm quyền và trách nhiệm đã được pháp luật quy định, đồng thời khẩn cấp báo cáo lên Thường trực BCHPCLB&TKCN tỉnh và xin ý kiến chỉ đạo.
- c) Khi lực lượng chi viện nhận được lệnh huy động phải cơ động nhanh nhất tới hiện trường.
- d) Khi đến hiện trường, người chỉ huy phải khẩn trương phân tích, đánh giá tình hình, quyết định phương án và tổ chức thực hiện ngay việc UPKC phù hợp với tình hình thực tế nhằm chặn đứng bằng được nguy cơ xảy ra thiên tai.
- e) Trong chỉ đạo ứng phó các tình huống thiên tai phải đảm bảo nguyên tắc chỉ huy thống nhất, phân công cụ thể, chủ động, kịp thời và phù hợp với diễn biến thực tế.

Khi có nhiều lực lượng cùng tham gia ứng phó với tình huống thiên tai trên một địa bàn, Trưởng BCHPCLB&TKCN cao nhất của địa phương hoặc người được Trưởng Ban uỷ quyền là người chỉ huy ứng phó (quy định tại khoản 1, khoản 2, Điều 13 Nghị định số 14/2010/NĐ-CP ngày 27 tháng 2 năm 2010 của Thủ tướng Chính phủ).

1.3.1.3. Vận hành, triển khai xử lý khẩn cấp và bảo vệ công trình hồ chứa nước:

BCHPCLB&TKCN cấp tỉnh, huyện chỉ đạo các Ban quản lý hồ chứa thuộc địa bàn vận hành công trình theo đúng Quy trình đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt.

Trong quá trình vận hành, Ban quản lý hồ phải theo dõi sát dự báo của cơ quan Khí tượng, thủy văn và tình hình mưa, lũ thực tế trên lưu vực; phải chấp hành nghiêm việc duy trì dung tích tham gia cắt lũ của hồ theo hồ sơ thiết kế cũng như quy định trong Quy trình vận hành công trình để tránh việc xả lũ trong khi vùng hạ lưu đập đang bị ngập lụt; chủ động huy động vật tư, phương tiện, lực lượng xử lý kịp thời các sự cố theo phương án đã chuẩn bị trước, đảm bảo an toàn cho đập của hồ chứa. Khi lực lượng tại hiện trường không đủ khả năng xử lý sự cố, Ban quản lý hồ phải cấp

báo ngay và đề nghị BCHPCLB&TKCN tỉnh/huyện điều động lực lượng quân đội đến chi viện gấp, đồng thời phải thông báo nhanh cho chính quyền vùng hạ lưu đập để kịp triển khai phương án sơ tán người và tài sản đến nơi an toàn.

1.3.2. Tình huống 2: *Xảy ra lũ lớn vượt quá mức nước thiết kế đê. Ngoài các loại sự cố tương tự như ở tình huống 1 tiếp tục diễn ra ở nhiều nơi, nhưng với quy mô và mức độ trầm trọng hơn, nguy cơ nước tràn qua đê ở những đoạn đê có độ cao gia tăng chống tràn còn thấp sẽ dẫn đến vỡ đê rất nhanh. Đây là tình huống cực kỳ nguy hiểm, đe dọa an toàn của toàn bộ hệ thống đê và tính mạng của hàng triệu người trong các vùng được đê bảo vệ.*

Các hoạt động UPKC cần tập trung cao độ vào việc cứu hộ đê điều:

- 1.3.2.1. Chủ tịch UBND/Trưởng BCHPCLB&TKCN các cấp căn cứ mức độ nghiêm trọng của lũ lớn, ban hành lệnh huy động tối đa các lực lượng có thể huy động được để cứu hộ, bảo vệ đê điều như: lực lượng xung kích hộ đê của các xã ven đê, dân quân, tự vệ, cán bộ, công nhân viên chức nhà nước cũng như của các doanh nghiệp, sinh viên các trường đại học, cao đẳng, trung học chuyên nghiệp, bộ đội, công an, v.v... trong đó lực lượng quân đội là nòng cốt.
- 1.3.2.2. Ngoài việc huy động vật tư, thiết bị dự trữ PCLB chuyên dùng, Chủ tịch UBND/Trưởng BCHPCLB&TKCN các cấp cần ra lệnh huy động, trưng dụng vật liệu, vật tư, thiết bị của bất kỳ tổ chức, cá nhân nào theo quy định của Pháp lệnh phòng, chống lụt, bão nhằm đáp ứng kịp thời việc cứu hộ khẩn cấp đê điều.
- 1.3.2.3. Đình hoãn mọi cuộc họp chưa cần thiết; hầu hết cán bộ chủ chốt và cán bộ khoa học, kỹ thuật của các cấp, các ngành phải được huy động lên đê để tăng cường kiểm tra, đôn đốc và trực tiếp tham gia việc cứu hộ đê điều.
- 1.3.2.4. Khi toàn tuyến đê bị lũ lớn uy hiếp nghiêm trọng, sự cố xảy ra ngày một nhiều, Chủ tịch UBND huyện ra lệnh cho Chủ tịch UBND các xã/ phường ven đê phải khẩn trương huy động bổ sung thêm người và đèn, đuốc cho các điểm canh đê.
- 1.3.2.5. Tại những vị trí xảy ra sự cố nghiêm trọng mà cách xa điểm canh đê, BCHPCLB xã phải cho lập thêm điểm canh tạm thời để lực lượng tuần tra, canh gác đê có chỗ trú chân, thay nhau tuần tra liên tục 24/24 giờ. Mỗi vị trí xung yếu đang có sự cố phải có máy phát điện nhỏ để có đủ ánh sáng phục vụ việc tuần tra, quan sát, phát hiện kịp thời mọi diễn biến của đê điều trong đêm.
- 1.3.2.6. Các đơn vị quân đội với sự phối hợp chặt chẽ của lực lượng xung kích hộ đê của địa phương cũng như các lực lượng tăng cường khác tập trung cao độ vào việc cứu hộ và bảo vệ bằng được các trọng điểm, xung yếu đã được phân công, không kể ngày đêm, bất chấp mọi điều kiện thời tiết.
- 1.3.2.7. Khi xảy ra sự cố bất ngờ của đê, kè, cống ngoài dự kiến, người chỉ huy PCLB có mặt tại hiện trường phải lập tức điều động vật tư, thiết bị (của nhà nước cũng như của bất kỳ tổ chức, cá nhân nào), mọi lực lượng có thể huy động được (bao gồm cả cán bộ kỹ thuật) ở nơi gần nhất, cơ động nhanh tới hiện trường tiến hành xử lý kỹ thuật ngay từ giờ đầu để ngăn chặn không cho sự cố phát triển xấu thêm. Đồng thời, cấp báo với Thường trực BCHPCLB&TKCN cấp trên xin chi viện kịp thời.
- 1.3.2.8. Khi lực lượng chi viện nhận được lệnh huy động phải cơ động nhanh nhất tới hiện trường cùng với trang thiết bị, dụng cụ chuyên dùng cần thiết.
- 1.3.2.9. Khi đến hiện trường nơi vừa xảy ra sự cố bất ngờ, người chỉ huy phải khẩn trương phân tích, đánh giá tình hình, quyết định phương án, phối hợp chặt chẽ với lực lượng hộ đê tại chỗ triển khai thực hiện ngay phương án UPKC phù hợp với tình hình thực tế nhằm chặn đứng bằng được nguy cơ xảy ra thiên tai.
- 1.3.2.10. Trưởng BCHPCLB&TKCN của tỉnh ra lệnh và chỉ đạo BCHPCLB&TKCN của huyện, xã chuẩn bị mọi mặt, sẵn sàng đợi lệnh triển khai thực hiện Phương án sơ tán dân ra khỏi vùng phân lũ, chập lũ đến nơi an toàn.

- 1.3.2.11. Trong suốt thời gian có lũ lớn, các Trung tâm dự báo Khí tượng, thủy văn của Trung ương và địa phương phải dự báo chính xác, cung cấp thông tin kịp thời 1 giờ một lần cho BCĐPCLBTW và các cơ quan đầu não khác của Trung ương và địa phương để các cơ quan trên có căn cứ đưa ra các quyết sách kịp thời.
- 1.3.2.12. Trong suốt thời kỳ xảy ra lũ lớn, ngành thông tin truyền thông phải triển khai các Phương án bảo đảm thông tin thông suốt 24/24 giờ phục vụ kịp thời thông tin 2 chiều trong chỉ đạo, chỉ huy UPKC.
- 1.3.2.13. Ngành Giao thông vận tải (GTVT) và lực lượng cảnh sát giao thông phải phân luồng từ xa, áp dụng mọi biện pháp đặc biệt, giải tỏa nhanh nhất mọi ùn tắc, bảo đảm thông suốt cho các phương tiện giao thông tham gia cứu hộ đê điều khẩn cấp.
- 1.3.2.14. Các cơ quan thông tin đại chúng của Trung ương và địa phương cần thông tin kịp thời, chính xác tình hình thiên tai, các quyết sách, các mệnh lệnh của Trung ương và địa phương, kết quả UPKC cũng như những thách thức đang gặp phải trên tất cả các vùng để các cấp, các ngành và cộng đồng hiểu rõ tình hình, nâng cao ý thức trách nhiệm và sẵn sàng tham gia các hoạt động cần thiết, góp phần tạo nên sức mạnh của cả hệ thống chính trị nhằm chiến thắng thiên tai, bảo vệ tính mạng, tài sản của nhân dân, tài sản của Nhà nước, ổn định xã hội.

1.3.3. Tình huống 3: *Khi Thủ tướng Chính phủ quyết định công bố lệnh báo động khẩn cấp về lũ lụt (theo quy định tại khoản 3, Điều 2 Quy chế về phân lũ, chậm lũ thuộc hệ thống sông Hồng để bảo vệ an toàn cho Thủ đô Hà Nội ban hành kèm theo Nghị định 62/1999/NĐ-CP ngày 31/7/1999 của Chính phủ).*

Song song với việc huy động tối đa mọi nguồn lực và sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị để cứu hộ khẩn cấp hệ thống đê điều, sẽ áp dụng biện pháp phân lũ, làm chậm lũ theo quy định tại Nghị định 62/1999/NĐ-CP của Chính phủ để giảm nhẹ nguy cơ vỡ đê, bảo vệ an toàn cho thủ đô Hà Nội.

Những hoạt động UPKC cần thực hiện:

- 1.3.3.1 Trung tâm Khí tượng và thủy văn Trung ương (TTKTTVTW) theo dõi sát sao, dự báo chính xác, kịp thời diễn biến của mưa, lũ, báo để BCĐPCLBTW xem xét trình Thủ tướng Chính phủ quyết định việc phân lũ, làm chậm lũ.
- 1.3.3.2 UBND/BCHPCLB&TKCN các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương thuộc vùng phân lũ, làm chậm lũ chịu trách nhiệm chỉ đạo, kiểm tra, đôn đốc UBND/ BCHPCLB&TKCN các huyện, quận, thị xã và các xã, phường thực hiện vô điều kiện phương án sơ tán người và tài sản ra khỏi vùng phân lũ với yêu cầu không được gây cản trở thời điểm bắt buộc phải phân lũ, làm chậm lũ cũng như không được để chết người khi phải phân lũ, làm chậm lũ. Đồng thời phải cố gắng đáp ứng được các điều kiện tối thiểu về chỗ ở, lương thực, thực phẩm, dịch vụ y tế, vệ sinh, môi trường và trật tự, trị an cho nhân dân ở nơi sơ tán.
- 1.3.3.3 Ban quản lý các công trình đầu mối phân lũ, làm chậm lũ và các lực lượng tham gia vận hành công trình sẵn sàng thực hiện mệnh lệnh phân lũ đúng thời điểm quy định, đúng quy trình kỹ thuật, vận hành công trình an toàn nhằm đạt hiệu quả cao nhất trong việc cắt được đỉnh lũ, góp phần giảm nhẹ nguy cơ vỡ đê.
- 1.3.3.4 Lực lượng công an tỉnh, huyện, xã phối hợp chặt chẽ, chủ động triển khai các phương án bảo đảm trật tự, an ninh tại các công trình đầu mối cũng như toàn khu vực phân lũ, chậm lũ để đảm bảo Phương án phân lũ, làm chậm lũ được thực hiện đúng kế hoạch.
- 1.3.3.5 Ngành GTVT phối hợp chặt chẽ với lực lượng cảnh sát giao thông chủ động thực hiện phương án phân luồng từ xa, giải tỏa nhanh nhất mọi ách tắc để không ảnh hưởng tới các đơn vị đến tham gia hỗ trợ thực hiện phương án phân lũ, chậm lũ cũng như cản trở việc vận chuyển người và tài sản sơ tán khỏi vùng phân lũ, chậm lũ.
- 1.3.3.6 Các phương tiện thông tin đại chúng của Trung ương và địa phương phải thông tin chính xác, kịp thời chủ trương phân lũ, làm chậm lũ để mọi người hiểu rõ và tự giác

chấp hành. Tuyên truyền, động viên, giải thích rõ chính sách của Nhà nước đối với nhân dân vùng bị phân lũ, làm chậm lũ để đồng bào yên tâm, vượt qua khó khăn tạm thời. Động viên, kêu gọi cộng đồng cả nước ủng hộ, giúp đỡ thiết thực, kịp thời đối với đồng bào vùng bị phân lũ, chậm lũ sớm phục hồi nhà cửa, cơ sở hạ tầng, phục hồi sản xuất, nhanh chóng ổn định đời sống.

1.4. Các hoạt động PHS

1.4.1 Gia cố, phục hồi và nâng cao mức bảo đảm an toàn của các công trình phòng, chống lụt, bão sau giai đoạn xử lý khẩn cấp.

- 1.4.1.1. Ngay sau khi đợt lũ cao vừa rút (nhưng mùa mưa, lũ vẫn còn tiếp diễn), các lực lượng tham gia hộ đê phải tranh thủ gia cố thêm những vị trí đê, kè, cống bị hư hỏng vừa được xử lý khẩn cấp theo phương án của Tiểu ban kỹ thuật của BCHPCLB&TKCN tỉnh/huyện đề ra nhằm phục hồi và nâng cao mức bảo đảm an toàn chống lũ của công trình trong những đợt mưa, lũ tiếp theo.
- 1.4.1.2. UBND/BCHPCLB cấp xã phải huy động lực lượng của địa phương tổ chức hàn khẩu ngay những đoạn đê bồi bị vỡ; áp dụng mọi biện pháp tiêu thoát nước nhanh để nhân dân ở nơi sơ tán sớm trở về phục hồi nhà cửa, chuồng trại, trường học, bệnh xá, đường giao thông, phục hồi sản xuất, vệ sinh môi trường, ổn định đời sống.

1.4.2 PHS cơ sở hạ tầng, môi trường, sản xuất và ổn định đời sống nhân dân vùng phân lũ, chậm lũ.

- 1.4.2.1. Đối với các vùng bị ngập lụt do thực hiện phương án chậm lũ: UBND / BCHPCLB&TKCN cấp tỉnh phải huy động lực lượng, phương tiện của tỉnh, huyện tiến hành hàn khẩu sớm những đoạn đê bị phá để đưa nước vào vùng chậm lũ, đồng thời áp dụng các phương án chủ động đưa nước trong vùng chậm lũ ra sông nhanh nhất để nhân dân ở nơi sơ tán sớm trở về địa phương. Đồng thời huy động bộ đội, công an và các lực lượng tình nguyện khác đến giúp dân phục hồi nhà cửa, chuồng trại, trường học, bệnh xá, đường giao thông, vệ sinh môi trường, phục hồi sản xuất, nhanh chóng ổn định đời sống nhân dân.
- 1.4.2.2. Đối với các vùng bị ngập lụt do thực hiện phương án phân lũ: Căn cứ vào dự báo của cơ quan Khí tượng, thủy văn và quá trình thực tế mức nước lũ rút dần, UBND/ BCHPCLB&TKCN cấp tỉnh đề ra kế hoạch cụ thể, chỉ đạo các Sở, ngành hữu quan và UBND/ BCHPCLB&TKCN cấp huyện, xã huy động phương tiện, giúp đỡ tận tình, chu đáo các đối tượng dễ bị tổn thương, đưa đồng bào ở nơi sơ tán trở về địa phương có trật tự, an toàn. Đồng thời, huy động bộ đội, công an và các lực lượng tình nguyện khác đến giúp dân phục hồi nhà cửa, chuồng trại, trường học, bệnh xá, đường giao thông, vệ sinh môi trường, phục hồi sản xuất, nhanh chóng ổn định đời sống.
- 1.4.2.3. UBND/BCHPCLB&TKCN cấp tỉnh hướng dẫn và chỉ đạo UBND cấp huyện, xã tiến hành kiểm tra, thống kê, phân loại, đánh giá mức độ thiệt hại do việc phân lũ và chậm lũ gây ra theo biểu mẫu thống nhất do Tổng cục thống kê ban hành. Căn cứ vào mức độ thiệt hại thực tế, đối chiếu với Chính sách hỗ trợ đối với vùng phân lũ, chậm lũ quy định tại Quyết định số 185/QĐ-TTg ngày 13/9/1999 của Thủ tướng Chính phủ và Cơ chế chính sách hỗ trợ giống cây trồng, vật nuôi, thủy sản để khôi phục sản xuất vùng bị thiệt hại do thiên tai, dịch bệnh quy định tại Quyết định số 142/QĐ-TTg ngày 31/12/2009 của Thủ tướng Chính phủ, lập Tờ trình đề nghị mức hỗ trợ cụ thể để Thủ tướng chính phủ xem xét, quyết định hỗ trợ kịp thời cho nhân dân.

**2. HƯỚNG DẪN UPKC VÀ PHS
KHI XẢY RA LŨ LỚN Ở DUYÊN HẢI MIỀN TRUNG
VÀ ĐÔNG NAM BỘ**

Bảng A2: Bảng tra cứu nhanh các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở ở duyên hải Miền Trung và Đông Nam bộ

Các tình huống thiên tai và các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở duyên hải Miền Trung và Đông Nam bộ	Tham khảo chi tiết trong Hướng dẫn UPKC và PHS	Thực hiện theo văn bản nào	Trách nhiệm thực hiện							Các Bộ, ban, ngành, đoàn thể khác
			Tỉnh		Huyện		Xã			
			UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các Sở, ban ngành	UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các ban ngành	UBND /Chủ tịch/ BCHPCLB	Các ban ngành		
Các hoạt động chuẩn bị UPKC										
Chỉ đạo cấp xã kiểm tra, phát hiện và tổ chức tu bổ kịp thời những bộ phận đê, kè, cống bị hư hỏng	Mục 2.2.1	Theo hướng dẫn của Chi cục QLĐĐ&PCLB tỉnh			UBND/ BCHPCLB &TKCN					
Lập danh sách và chuẩn bị phương án di dời dân ở vùng trũng	Mục 2.2.2				UBND/ BCHPCLB &TKCN		UBND/ BCHPCLB	Các trường thôn		
Dự trữ thuốc men, kê kích nhà cửa, chuẩn bị thuyền, bè, mảng	Mục 2.2.3 & 4							Các hộ gia đình		
Chuẩn bị sẵn sàng để tổ chức các hoạt động TKCN	Mục 2.2.5			LL cứu hộ		LL cứu hộ		LL cứu hộ		
Nắm chắc phương án, tìm hiểu kỹ địa hình, có kế hoạch phối hợp chặt chẽ với địa phương	Mục 2.2.6			Đơn vị quân đội		Đơn vị quân đội				
Nâng cao năng lực thông qua các khóa đào tạo nghiệp vụ ngắn hạn phù hợp với nhiệm vụ được giao	Mục 2.2.7			Cán bộ chủ chốt		Cán bộ chủ chốt		Cán bộ chủ chốt		
Chuyển cơ sở thuốc dự phòng chống lụt, bão xuống tuyến xã trước mùa lũ	Mục 2.2.8			Sở Y tế		TT Y tế dự phòng				
Các hoạt động UPKC										
Huy động mọi nguồn lực để cứu hộ và bảo vệ đê ngăn lũ nếu xảy ra sự cố	Mục 2.3.1					BCHPCLB &TKCN				

Các tình huống thiên tai và các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở duyên hải Miền Trung và Đông Nam bộ	Tham khảo chi tiết trong Hướng dẫn UPKC và PHS	Thực hiện theo văn bản nào	Trách nhiệm thực hiện						
			Tỉnh		Huyện		Xã		Các Bộ, ban, ngành, đoàn thể khác
			UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các Sở, ban ngành	UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các ban ngành	UBND /Chủ tịch/ BCHPCLB	Các ban ngành	
Ra lệnh và chuẩn bị phương án sơ tán dân ở những vùng có nguy cơ bị ngập lụt sâu tới nơi an toàn khi có dự báo lũ khẩn cấp	Mục 2.3.2		UBND/ BCHPCLB &TKCN		UBND/ BCHPCLB &TKCN				
Chỉ đạo tìm kiếm cứu hộ, cứu nạn ở tất cả các vùng bị ngập lụt	Mục 2.3.3		UBND/ BCHPCLB &TKCN						
Chỉ đạo, đôn đốc các địa phương thu hoạch sớm các sản phẩm nông nghiệp, và thủy, hải sản	Mục 2.3.4		UBND/ BCHPCLB &TKCN						
Cấm các đò ngang, đò dọc hoạt động trên sông và chỉ đạo triển khai lực lượng cảnh sát giao thông và thanh tra giao thông ứng trực tại chỗ	Mục 2.3.5 & 6		UBND/ BCHPCLB &TKCN	CSGT		CSGT			
Huy động vật tư, phương tiện, lực lượng để cứu hộ các công trình bị sự cố do lũ lụt gây ra	Mục 2.3.7		UBND/ BCHPCLB &TKCN		UBND/ BCHPCLB &TKCN				
Huy động các nguồn lực dự phòng của địa phương để cứu trợ khẩn cấp cho nhân dân các vùng bị lũ lụt nặng	Mục 2.3.8		UBND/ BCHPCLB &TKCN						
Các hoạt động PHS									
Phục hồi hệ thống thông tin liên lạc phải được ưu tiên hàng đầu	Mục 2.4.1	Quy định của Bộ TT&TT		Cty, doanh nghiệp (ngành bưu chính VT)		Cty, doanh nghiệp (ngành bưu chính VT)			
Phục hồi đường giao thông cần được tiến hành song song với phục hồi mạng thông tin	Mục 2.4.2	Quy chế PCLB của Bộ GTVT		Cty thuộc sở GTVT		Hạt QL GT			Tổng Cty thuộc Bộ GTVT
Làm sạch môi trường, nhất là môi trường nước để phòng, tránh dịch bệnh phát sinh	Mục 2.4.3	Sổ tay hướng dẫn của Bộ Y tế		Sở Y tế		TT Y tế dự phòng		Trạm y tế, cộng đồng dân cư	

Các tình huống thiên tai và các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở duyên hải Miền Trung và Đông Nam bộ	Tham khảo chi tiết trong Hướng dẫn UPKC và PHS	Thực hiện theo văn bản nào	Trách nhiệm thực hiện						
			Tỉnh		Huyện		Xã		Các Bộ, ban, ngành, đoàn thể khác
			UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các Sở, ban ngành	UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các ban ngành	UBND /Chủ tịch/ BCHPCLB	Các ban ngành	
Huy động lực lượng xuống cơ sở hỗ trợ dân sửa chữa nhà cửa, có sở hạ tầng bị hư hỏng	Mục 2.4.4		UBND/ BCHPCLB &TKCN	Quân đội, công an	UBND/ BCHPCLB &TKCN	Quân đội, Công an	UBND		
Hỗ trợ giống cây trồng, vật nuôi, thủy sản cho nhân dân sớm khôi phục sản xuất	Mục 2.4.5	Quyết định số 142/QĐ-TTg của Thủ tướng CP	UBND	Sở NN&PTNT					Bộ NN&PTNT, Cục dự trữ QG

2.1. Đặc điểm chung

Mùa lũ ở khu vực này thường diễn ra từ tháng 9 đến tháng 12. Các sông ở duyên hải Miền Trung và Đông Nam bộ có đặc điểm ngắn, dốc, lũ lên nhanh, xuống nhanh. Hệ thống đê ngăn lũ thấp, một số sông chưa có đê. Nước lũ không chỉ chảy trong dòng chính mà còn chảy tràn qua đồng bằng, biên độ dao động lớn. Do đó, phương châm phòng chống và giảm nhẹ thiên tai đối với vùng đồng bằng ven biển miền Trung và miền Đông Nam Bộ là “né tránh và thích nghi”. Vì vậy, các hoạt động chuẩn bị và UPKC cũng có một số điểm mang tính đặc thù riêng.

2.2. Các hoạt động chuẩn bị UPKC

- 2.2.1. Đối với những địa phương có đê ngăn lũ sớm đầu vụ, trước mùa lũ, bảo UBND/BCHPCLB&TKCN cấp huyện cần chỉ đạo, đôn đốc UBND/ BCHPCLB&TKCN cấp xã tiến hành kiểm tra, phát hiện và tổ chức tu bổ kịp thời những bộ phận đê, kè, cống bị hư hỏng theo hướng dẫn của Chi cục QLĐĐ&PCLB, Sở NN&PTNT để bảo đảm mục tiêu ngăn được lũ sớm, bảo vệ an toàn cho lúa và hoa màu cho đến khi được thu hoạch.
- 2.2.2. Tại những vùng thấp trũng có nguy cơ bị ngập lụt sâu hoặc bị sạt lở đất thuộc diện phải sơ tán tạm thời khi có lũ cao, nhất là các đối tượng dễ bị tổn thương (người già, phụ nữ có thai, trẻ em, người tàn tật), các Trưởng thôn, Trưởng bản phải thống kê, lập danh sách đầy đủ các đối tượng này trước mùa lũ. UBND/ BCHPCLB&TKCN huyện, xã phải chuẩn bị chu đáo phương án sơ tán dân bao gồm: địa điểm sơ tán với các yêu cầu tối thiểu về chỗ ở, bếp, điện thắp sáng hoặc đèn dầu, nước sạch, nhà vệ sinh; dịch vụ y tế, vệ sinh môi trường; dịch vụ lương thực, thực phẩm; phương tiện vận chuyển để hỗ trợ cho dân sơ tán kịp thời.
- 2.2.3. Các hộ gia đình ở những vùng có nguy cơ cao về ngập lụt do lũ phải chủ động dự trữ lương thực, thực phẩm, thuốc men và những nhu yếu phẩm khác đủ dùng ít nhất trong 10 ngày.
- 2.2.4. Trước khi lũ chính vụ xảy ra, các hộ gia đình ở những vùng thấp trũng phải chủ động kê kích, chuyển cất các tài sản cần thiết lên cao hơn mức lũ lịch sử đã từng xảy ra trong khu vực. Đồng thời, các hộ cần chủ động chuẩn bị ghe, thuyền hoặc bè mảng để sẵn sàng thực hiện lệnh sơ tán hoặc tham gia cứu hộ, cứu nạn cho cộng đồng khi có lũ lớn gây ngập lụt.
- 2.2.5. Các lực lượng, phương tiện cứu hộ, cứu nạn của tỉnh, huyện, xã phải được chuẩn bị chu đáo, được tập huấn và diễn tập thành thực.
- 2.2.6. Các đơn vị quân đội, công an được phân công bảo vệ an toàn các trọng điểm xung yếu và tham gia cứu hộ, cứu nạn phải nắm chắc phương án, tìm hiểu kỹ địa hình, có kế hoạch phối hợp chặt chẽ với chính quyền/BCHPCLB&TKCN và các lực lượng của địa phương.
- 2.2.7. Các cán bộ lãnh đạo chủ chốt và các cán bộ khác của tỉnh, huyện được phân công tham gia chống lụt ở các trọng điểm cũng cần được tập huấn ngắn hạn một số nghiệp vụ cần thiết phù hợp với nhiệm vụ được giao.
- 2.2.8. Cơ sở thuốc dự phòng chống lụt, bão cần chuyển xuống tuyến xã trước mùa lũ. Việc giao nhận, quản lý, sử dụng thuốc dự phòng phải thực hiện theo hướng dẫn của Bộ Y tế.

2.3. Các hoạt động UPKC

- 2.3.1. Khi các tuyến đê có nhiệm vụ ngăn lũ đầu vụ xảy ra sự cố, BCHPCLB&TKCN cấp huyện cần huy động mọi nguồn lực để cứu hộ và bảo vệ đê an toàn theo phương châm “4 tại chỗ”.
- 2.3.2. Khi có tin dự báo lũ chính vụ khẩn cấp của Trung tâm Khí tượng, Thủy văn Trung ương, của Đài Khí tượng Thủy văn khu vực hoặc Đài Khí tượng, Thủy văn của tỉnh, BCHPCLB&TKCN cấp tỉnh, huyện phải ra lệnh sơ tán dân ở những vùng có nguy cơ bị

ngập lụt sâu tới nơi an toàn, trong đó đặc biệt chú ý ưu tiên các đối tượng dễ bị tổn thương. Đồng thời, chính quyền các cấp cần cố gắng chăm lo, đáp ứng được các điều kiện tối thiểu về: chỗ ở, lương thực, thực phẩm, thuốc men, dịch vụ y tế, vệ sinh, môi trường và trật tự, trị an cho nhân dân ở nơi sơ tán.

- 2.3.3. UBND/BCHPCLB&TKCN tỉnh chỉ đạo các cấp, các ngành, các địa phương phối hợp với các lực lượng vũ trang trên địa bàn triển khai việc tìm kiếm cứu hộ, cứu nạn ở tất cả các vùng bị ngập lụt, nhất là ở các vùng bị lũ ở thượng nguồn chảy về quá nhanh, gây ngập lụt đột ngột trong đêm tối, dân chưa kịp đi sơ tán.
- 2.3.4. UBND/BCHPCLB&TKCN tỉnh chỉ đạo, đôn đốc các địa phương thu hoạch sớm các sản phẩm nông nghiệp, sản phẩm thủy, hải sản để hạn chế thiệt hại.
- 2.3.5. UBND/BCHPCLB&TKCN tỉnh ban hành lệnh cấm các đò ngang, đò dọc hoạt động trên sông và chỉ đạo triển khai lực lượng cảnh sát giao thông và thanh tra giao thông ứng trực tại chỗ để kiểm tra việc thực hiện lệnh.
- 2.3.6. Ngành GTVT thực hiện cấm biển báo; cảnh sát giao thông và thanh tra giao thông triển khai lực lượng ứng trực tại chỗ cấm người, phương tiện qua lại ở những đoạn đường bị ngập sâu và nơi có dòng chảy xiết.
- 2.3.7. UBND/BCHPCLB&TKCN tỉnh, huyện huy động vật tư, phương tiện, lực lượng của cả Trung ương và địa phương có trên địa bàn để cứu hộ các công trình bị sự cố do lũ lụt gây ra.
- 2.3.8. UBND/BCHPCLB&TKCN tỉnh huy động các nguồn lực dự phòng của địa phương để cứu trợ khẩn cấp cho nhân dân các vùng bị lũ lụt nặng, nhất là các địa bàn ở vùng sâu, vùng xa, vùng bị lũ lụt chia cắt, giao thông tê liệt trong khi dự trữ lương thực, thực phẩm của nhân dân đang bị cạn kiệt.

Trường hợp nhu cầu cứu trợ của nhân dân vượt quá khả năng của địa phương, chủ tịch UBND tỉnh cần trình Thủ tướng Chính phủ xem xét quyết định hỗ trợ khẩn cấp để nhanh chóng ổn định đời sống nhân dân vùng bị lũ lụt nặng theo quy định của Pháp lệnh phòng, chống lụt, bão.

2.4. Các hoạt động PHS

- 2.4.1. PHS thông tin liên lạc phải được ưu tiên hàng đầu để chính quyền ở cấp cơ sở báo cáo được tình hình thiệt hại do thiên tai gây ra trên địa bàn và những yếu cầu cần được cứu hộ, cứu nạn, cứu trợ khẩn cấp. Việc PHS sớm mạng thông tin liên lạc phục vụ công tác phòng, chống lụt, bão thực hiện theo quy định của Bộ Thông tin và Truyền thông (TT-TT).
- 2.4.2. PHS đường giao thông cần được tiến hành song song với phục hồi mạng thông tin để mở đường cho các lực lượng cứu hộ, cứu nạn, cứu trợ khẩn cấp có thể tiếp cận sớm nhất với đồng bào vùng bị thiên tai. Việc PHS hệ thống giao thông thực hiện theo Quy chế PCLB của Bộ Giao thông Vận tải đối với ngành Đường bộ và ngành Đường sắt.
- 2.4.3. Làm sạch môi trường, nhất là môi trường nước để phòng, tránh dịch bệnh phát sinh. Nếu đã thấy xuất hiện dịch bệnh phải tập trung lực lượng, phương tiện khoanh vùng, bao vây, dập tắt dịch trong thời gian ngắn nhất, hạn chế lây lan ra cộng đồng theo Sổ tay hướng dẫn phòng chống thiên tai và thảm họa của Bộ Y tế.
- 2.4.4. Ngoài sự nỗ lực tối đa của nhân dân vùng bị thiên tai, các cấp chính quyền tỉnh, huyện, xã cần huy động lực lượng bộ đội, công an, sinh viên, thanh niên tình nguyện xuống cơ sở hỗ trợ dân sửa chữa nhà cửa, trạm y tế, trường học, đường giao thông bị hư hỏng để sớm khôi phục và ổn định cuộc sống bình thường cho nhân dân cũng như việc học tập của học sinh.
- 2.4.5. Trung ương và tỉnh cần thực hiện ngay Cơ chế chính sách hỗ trợ giống cây trồng, vật nuôi, thủy sản để hỗ trợ nhân dân sớm khôi phục sản xuất, ổn định đời sống theo quy định tại Quyết định số 142/QĐ-TTg ngày 31/12/2009 của Thủ tướng Chính phủ.

3. HƯỚNG DẪN UPKC VÀ PHS KHI XẢY RA LŨ Ở ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG

Bảng A3: Bảng tra cứu nhanh các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ lớn ở đồng bằng sông Cửu Long

Các tình huống thiên tai và các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ ở đồng bằng sông Cửu Long	Tham khảo chi tiết trong Hướng dẫn UPKC và PHS	Thực hiện theo văn bản nào	Trách nhiệm thực hiện						
			Tỉnh		Huyện		Xã		Các Bộ, ban, ngành, đoàn thể khác
			UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các Sở, ban ngành	UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các ban ngành	UBND /Chủ tịch/ BCHPCLB	Các ban ngành	
Các hoạt động chuẩn bị UPKC									
Chỉ đạo đơn đốc cấp xã kiểm tra, phát hiện và tổ chức tu bổ kịp thời những đoạn bờ bao bị hư hỏng trước mùa mưa lũ	Mục 3.2.1				UBND/ BCHPCLB &TKCN				
Chỉ đạo cấp huyện và BQL công trình kiểm tra đánh giá và xây dựng phương án bảo vệ công trình chống lũ, tổ chức diễn tập phương án	Mục 3.2.2		UBND/ BCHPCLB &TKCN						
Chỉ đạo cấp xã kiểm tra an toàn phòng lũ của các trường học, các cụm, tuyến dân cư tập trung, các vùng thấp trũng, lên danh sách sổ hộ, sổ nhân khẩu trong các khu vực các khu vực trên và chuẩn bị phương án di dời dân	Mục 3.2.3				UBND/ BCHPCLB &TKCN				
Chỉ đạo cấp xã, ấp và cộng đồng chuẩn bị dự trữ lương thực, thực phẩm, thuốc men	Mục 3.2.4				UBND/ BCHPCLB &TKCN				
Chuyển số thuốc dự phòng xuống tuyến xã trước mùa lũ	Mục 3.2.5	Hướng dẫn của Bộ Y tế		Sở Y tế		TT Y tế dự phòng			
Chuẩn bị đủ phương tiện, lực lượng và phải sẵn sàng thực hiện phương án khi có lệnh	Mục 3.2.6			Đơn vị CH&TKCN		Đơn vị CH&TKCN		Đơn vị CH&TKCN	
Các hoạt động UPKC									
Chỉ đạo cấp xã và cộng đồng huy động mọi nguồn lực để cứu hộ và bảo vệ đê	Mục 3.3.1				UBND/ BCHPCLB &TKCN				
Chỉ đạo các Ban quản lý công trình kiểm soát lũ vận hành theo quy trình đã được phê duyệt	Mục 3.3.2		UBND/ BCHPCLB &TKCN						

Các tình huống thiên tai và các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ ở đồng bằng sông Cửu Long	Tham khảo chi tiết trong Hướng dẫn UPKC và PHS	Thực hiện theo văn bản nào	Trách nhiệm thực hiện						
			Tỉnh		Huyện		Xã		Các Bộ, ban, ngành, đoàn thể khác
			UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các Sở, ban ngành	UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các ban ngành	UBND /Chủ tịch/ BCHPCLB	Các ban ngành	
Chỉ đạo cấp xã và địa phương thu hoạch sớm các sản phẩm nông nghiệp, thủy sản	Mục 3.3.3				UBND/ BCHPCLB &TKCN				
Thực hiện phương án sơ tán dân ở những vùng bị ngập sâu, vùng có nguy cơ sạt lở bờ sông tới nơi an toàn khi có dự báo lũ lịch sử	Mục 3.3.4			LL cứu hộ, Quân đội, Công an		LL cứu hộ, Quân đội, Công an		LL cứu hộ, các hộ gia đình	
Cắm biển báo; ứng trực tại chỗ ở những đoạn đường bị ngập sâu và nơi có dòng chảy xiết	Mục 3.3.5			Sở GTVT		GTVT huyện			
Cho học sinh tạm nghỉ học khi lũ lên cao, đường giao thông bị ngập sâu	Mục 3.3.6		UBND	Sở GDĐT					
Các hoạt động PHS									
Huy động lực lượng cộng đồng dọn vệ sinh, làm sạch môi trường	Mục 3.4.1						UBND		
Tiến hành tiêu độc, khử trùng, khoanh vùng, bao vây, dập dịch khi phát hiện bệnh dịch	Mục 3.4.2			Sở Y tế		TT Y tế dự phòng		Y tế xã	
Dọn vệ sinh trường, lớp, bàn ghế để có thể tiếp tục khôi phục việc giảng dạy, học tập	Mục 3.4.3		UBND	BGH các trường học	UBND	BGH các trường học	UBND	BGH các trường học	
Nhanh chóng sửa chữa cầu, đường để đáp ứng các hoạt động kinh tế, xã hội	Mục 3.4.4			Sở GTVT		GTVT huyện			
Lên kế hoạch cụ thể trợ giúp kịp thời việc sửa chữa hoặc mua mới thuyền, ngư cụ cho các gia đình có hoàn cảnh khó khăn	Mục 3.4.5		UBND	Các sở ban ngành hữu quan					

3.1. Đặc điểm chung

Đặc điểm lũ của khu vực này là lũ chủ yếu từ thượng nguồn sông Mê Kông đổ về và chịu ảnh hưởng trực tiếp của thủy triều kết hợp với khả năng điều tiết của Biển Hồ. Lũ diễn biến chậm, kéo dài liên tục từ 4 đến 5 tháng trong năm, làm ngập hầu hết toàn bộ vùng Đồng bằng sông Cửu Long. Do đó phương châm phòng chống và giảm nhẹ thiên tai cho vùng Đồng bằng sông Cửu Long là: chủ động “sống chung với lũ”, bảo đảm an toàn và phát triển bền vững. Vì vậy, các hoạt động UPKC với lũ cũng có những nét đặc thù riêng, không giống với các hoạt động UPKC với lũ lớn ở Đồng bằng, Trung du Bắc Bộ cũng như ở Duyên hải Miền Trung và Đông Nam Bộ.

3.2. Các hoạt động chuẩn bị UPKC

- 3.2.1. Đối với những địa phương có bờ bao chống lũ sớm, trước mùa lũ, bão UBND/ BCHPCLB&TKCN cấp huyện cần chỉ đạo, đôn đốc UBND/ BCHPCLB&TKCN cấp xã, các ấp và cộng đồng tiến hành kiểm tra, phát hiện và tổ chức tu bổ kịp thời những đoạn bờ bao bị hư hỏng theo hướng dẫn của Sở NN&PTNT để bảo đảm mục tiêu ngăn được lũ sớm, bảo vệ an toàn cho lúa và hoa màu cho đến khi được thu hoạch.
- 3.2.2. Đối với một số địa phương có đê bao ngăn lũ triệt để bảo vệ vùng dân cư đông đúc hoặc có công trình kiểm soát lũ, trước mùa lũ UBND/ BCHPCLB&TKCN cấp tỉnh chỉ đạo, UBND/ BCHPCLB&TKCN cấp huyện và Ban quản lý công trình kiểm soát lũ tiến hành kiểm tra đánh giá hiện trạng công trình, xây dựng phương án kỹ thuật bảo vệ an toàn công trình trong mùa lũ theo phương châm “4 tại chỗ” trình cấp có thẩm quyền phê duyệt và giao nhiệm vụ cho các đơn vị chuẩn bị thực hiện. Cần tổ chức diễn tập để kiểm tra, rút kinh nghiệm nhằm hoàn thiện phương án có tính khả thi cao.
- 3.2.3. UBND/BCHPCLB&TKCN cấp huyện chỉ đạo cấp xã, ấp và cộng đồng kiểm tra an toàn phòng lũ của các trường học, các cụm, tuyến dân cư tập trung, các cơ sở trông giữ trẻ, các hộ dân còn ở rải rác trong các vùng thấp trũng thường bị ngập sâu trong mùa nước nổi, các hộ dân ở vùng ven sông có nguy cơ bị sạt lở. Qua kiểm tra, UBND/BCHPCLB&TKCN cấp xã phải nắm chắc số hộ, số nhân khẩu trong các khu vực không đảm bảo an toàn khi có lũ lớn cần phải di dời đến nơi an toàn. UBND/BCHPCLB&TKCN huyện, xã phải chuẩn bị chu đáo phương án sơ tán dân bao gồm: địa điểm sơ tán với các yêu cầu tối thiểu về chỗ ở, bếp, điện thắp sáng hoặc đèn dầu, nước sạch, nhà vệ sinh; dịch vụ y tế, vệ sinh môi trường; dịch vụ lương thực, thực phẩm; phương tiện vận chuyển để hỗ trợ cho dân sơ tán kịp thời.
- 3.2.4. UBND/BCHPCLB&TKCN cấp huyện chỉ đạo cấp xã, ấp và cộng đồng chuẩn bị dự trữ lương thực, thực phẩm, thuốc men cũng như một số nhu yếu phẩm khác, nhất là ở các vùng bị ngập sâu.
- 3.2.5. Cơ sở thuốc dự phòng chống lụt, bão cần được chuyển xuống tuyến xã trước mùa lũ. Việc giao nhận, quản lý, sử dụng thuốc dự phòng phải thực hiện theo hướng dẫn của Bộ Y tế.
- 3.2.6. Các đơn vị được giao nhiệm vụ cứu hộ, cứu nạn và chuyển dân đi sơ tán cần chuẩn bị đủ phương tiện, lực lượng và phải sẵn sàng thực hiện phương án khi có lệnh.

3.3. Các hoạt động UPKC

- 3.3.1. UBND/ BCHPCLB&TKCN cấp huyện chỉ đạo cấp xã, ấp và cộng đồng huy động tối đa lực lượng, phương tiện cứu hộ khẩn cấp theo phương châm “4 tại chỗ” và bảo vệ vững chắc không để vỡ bờ bao, đê bao nhằm bảo đảm an toàn cho người, tài sản, cây trồng, vật nuôi.
- 3.3.2. UBND/ BCHPCLB&TKCN cấp tỉnh chỉ đạo các Ban quản lý công trình kiểm soát lũ vận hành công trình theo đúng quy trình đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt để tiêu thoát lũ nhanh ra biển Tây.

- 3.3.3 UBND/ BCHPCLB&TKCN cấp huyện chỉ đạo cấp xã, ấp và cộng đồng tranh thủ thu hoạch sản phẩm nông nghiệp, thủy sản nhằm giảm nhẹ thiệt hại do lũ lớn gây ra.
- 3.3.4 Khi có dự báo lũ sẽ vượt mức lũ lịch sử, các lực lượng cứu hộ, cứu nạn của tỉnh, huyện, xã phối hợp chặt chẽ với các đơn vị quân đội, công an khẩn trương thực hiện phương án sơ tán dân ở những vùng bị ngập sâu, vùng có nguy cơ sạt lở bờ sông tới nơi an toàn. Cần chú ý ưu tiên sơ tán các đối tượng dễ bị tổn thương (người già, phụ nữ, trẻ em, người tàn tật). Tại nơi sơ tán, chính quyền các cấp cần cố gắng đáp ứng các yêu cầu tối thiểu về chỗ ở tạm, bếp, đèn dầu, nước sạch, nhà vệ sinh; dịch vụ y tế, vệ sinh môi trường; cung cấp đủ lương thực, thực phẩm cho dân.
- 3.3.5 Ngành GTVT thực hiện cấm biển báo; triển khai lực lượng cảnh sát giao thông và thanh tra giao thông ứng trực tại chỗ để hướng dẫn và ngăn không cho người, phương tiện qua lại ở những đoạn đường bị ngập sâu và nơi có dòng chảy xiết.
- 3.3.6 Khi lũ lên cao, đường giao thông bị ngập sâu, UBND và Sở GD-ĐT cần cho học sinh tạm nghỉ học.

3.4. Các hoạt động PHS

- 3.4.1. Khi lũ rút, chính quyền cấp xã phải huy động lực lượng cộng đồng dọn vệ sinh, làm sạch môi trường, nhanh chóng khôi phục hoạt động bình thường của các Trạm y tế xã để chăm sóc sức khỏe nhân dân.
- 3.4.2. Khi phát hiện có dấu hiệu của dịch bệnh, lực lượng y tế của cả 3 cấp tỉnh, huyện, xã phải phối hợp chặt chẽ, tiến hành tiêu độc, khử trùng, khoanh vùng, bao vây, dập dịch, không để lây lan rộng ra cộng đồng.
- 3.4.3. Chính quyền cơ sở, Ban Giám hiệu các trường học cần huy động học sinh và sự tham gia của cộng đồng khẩn trương dọn vệ sinh trường, lớp, bàn ghế để có thể tiếp tục khôi phục việc giảng dạy, học tập trong thời gian sớm nhất.
- 3.4.4. Ngành GTVT nhanh chóng sửa chữa cầu, đường để đáp ứng các hoạt động kinh tế, xã hội sau thời gian bị ngưng trệ giao thông do lũ cao.
- 3.4.5. UBND cấp tỉnh và các Sở, ngành hữu quan cần có kế hoạch cụ thể trợ giúp kịp thời việc sửa chữa hoặc mua mới thuyền, ngư cụ cho các gia đình có hoàn cảnh khó khăn (chuyên đi làm thuê, đến mùa lũ không có việc làm) để họ có sinh kế khai thác nguồn lợi thủy sản ở Đồng bằng sông Cửu Long, đảm bảo đời sống trong mùa nước nổi.

**4. HƯỚNG DẪN UPKC VÀ PHS
ĐỐI VỚI TÌNH HUỐNG XẢY RA LŨ QUÉT, SẠT LỎ
ĐẤT Ở MIỀN NÚI VÀ KHU VỰC TÂY NGUYÊN**

Bảng A4: Bảng tra cứu nhanh các hoạt động UPKC và PHS khi xảy ra lũ quét, sạt lở đất ở miền núi và khu vực Tây Nguyên

Các tình huống thiên tai và các hoạt động UPKC và PHS đối với tình huống xảy ra lũ quét, sạt lở đất ở miền núi và khu vực Tây Nguyên	Tham khảo chi tiết trong Hướng dẫn UPKC và PHS	Thực hiện theo văn bản nào	Trách nhiệm thực hiện							Các Bộ, ban, ngành, đoàn thể khác
			Tỉnh		Huyện		Xã			
			UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các Sở, ban ngành	UBND /Chủ tịch/ Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các ban ngành	UBND /Chủ tịch/ BCHPCLB	Các ban ngành		
Các hoạt động chuẩn bị UPKC										
Hướng dẫn, chỉ đạo cấp huyện, xã tiến hành điều tra, rà soát, phát hiện, phân loại những khu vực có nguy cơ cao xảy ra lũ quét, sạt lở đất	Mục 4.2.1		UBND/ BCHPCLB &TKCN							
Hướng dẫn, chỉ đạo cấp xã xây dựng phương án chủ động phòng tránh và phương án UPKC	Mục 4.2.2				UBND/ BCHPCLB &TKCN					
Phê duyệt các phương án do cấp xã trình lên, đề nghị cấp tỉnh giúp đỡ nếu không thể giải quyết	Mục 4.2.3				UBND/ BCHPCLB &TKCN					
Nắm vững phương án, chuẩn bị các phương tiện, phối hợp với chính quyền tại chỗ và theo dõi sát sao diễn biến thời tiết	Mục 4.2.4									Đơn vị được phân công
Lập danh sách và chuẩn bị phương án di dân ở các vùng có nguy cơ bị lũ quét và sạt lở đất	Mục 4.2.5				UBND		UBND	Các trưởng thôn, bản		
Chủ động tuyên truyền, phổ biến kiến thức và kinh nghiệm phòng tránh lũ, quét, sạt lở đất	Mục 4.2.6			TT đại chúng		TT đại chúng		TT đại chúng		
Các hoạt động UPKC										
Tình huống 1: Lũ quét, sạt lở đất xảy ra ở những khu vực đã dự kiến trước										
Lập tức tới hiện trường triển khai thực hiện phương án chuyển dân tới nơi an toàn trước khi xảy ra lũ quét hoặc sạt lở đất	Mục 4.3.1.1									Đơn vị CH&TKCN
Triển khai nhanh các điều kiện tối thiểu theo	Mục 4.3.1.2				UBND/ BCHPCLB		UBND/ BCHPCLB			

Các tình huống thiên tai và các hoạt động UPKC và PHS đối với tình huống xảy ra lũ quét, sạt lở đất ở miền núi và khu vực Tây Nguyên	Tham khảo chi tiết trong Hướng dẫn UPKC và PHS	Thực hiện theo văn bản nào	Trách nhiệm thực hiện						Các Bộ, ban, ngành, đoàn thể khác
			Tỉnh		Huyện		Xã		
			UBND /Chủ tịch/Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các Sở, ban ngành	UBND /Chủ tịch/Trưởng BCHPCLB &TKCN	Các ban ngành	UBND /Chủ tịch/ BCHPCLB	Các ban ngành	
phương án đã chuẩn bị trước để đảm bảo cuộc sống cho nhân dân tại nơi sơ tán					&TKCN				
Tình huống 2: Lũ quét, sạt lở đất xảy ra đột xuất ở những khu vực ngoài dự kiến									
Cứu chữa những người bị thương, tìm kiếm người mất tích, chôn cất những người chết, thăm hỏi động viên các gia đình bị mất mát	Mục 4.3.2.1, 2, 3, 4								Đơn vị CH&TKCN
Thống kê mức độ thiệt hại và trình Thủ tướng Chính phủ xét, quyết định mức cứu trợ khẩn cấp cho các gia đình bị thiệt hại	Mục 4.3.2.6	Nghị định số 67/2007/NĐ-CP	Chủ tịch						
Kêu gọi ủng hộ đồng bào bị thiên tai	Mục 4.3.2.7								UBTW MTTQ
Các hoạt động PHS									
Phục hồi hệ thống thông tin liên lạc phải được ưu tiên hàng đầu	Mục 4.4.1	Quy định của Bộ TT&TT		Cty, doanh nghiệp (ngành bưu chính VT)		Cty, doanh nghiệp (ngành bưu chính VT)			
Phục hồi đường giao thông cần được tiến hành song song với phục hồi mạng thông tin	Mục 4.4.2	Quy chế PCLB của Bộ GTVT		Cty thuộc sở GTVT		Hạt QL GT			Tổng Cty thuộc Bộ GTVT
Làm sạch môi trường, nhất là môi trường nước để phòng, tránh dịch bệnh phát sinh	Mục 4.4.3	Sổ tay hướng dẫn của Bộ Y tế		Sở Y tế		TT Y tế dự phòng		Trạm y tế, cộng đồng dân cư	
Huy động lực lượng xuống cơ sở hỗ trợ dân sửa chữa nhà cửa, có sơ hạ tầng bị hư hỏng	Mục 4.4.4		UBND/ BCHPCLB &TKCN	Quân đội, công an	UBND/ BCHPCLB &TKCN	Quân đội, Công an	UBND		
Hỗ trợ giống cây trồng, vật nuôi, thủy sản cho nhân dân sớm khôi phục sản xuất	Mục 4.4.5	Quyết định số 142/QĐ-TTg của Thủ tướng CP	UBND	Sở NN&PTNT					Bộ NN&PTNT, Cục dự trữ QG

4.1. Đặc điểm chung

Lũ quét, lũ bùn đá thường xảy ra ở vùng đồi núi, nơi có độ dốc lớn, cường độ mưa lớn mà đường thoát nước bất lợi hoặc do vỡ hồ chứa nhỏ, sạt lở đất lấp dòng chảy, v.v... Do biến đổi khí hậu trong những năm gần đây, lũ quét xuất hiện ngày càng nhiều ở nước ta, bình quân có từ 2 đến 4 trận lũ quét xảy ra trong mùa lũ hàng năm. Lũ quét thường phát sinh bất ngờ, xảy ra trong phạm vi hẹp nhưng rất khốc liệt và thường gây những tổn thất nghiêm trọng về người và của. Với đặc điểm lũ như vậy, phương châm phòng chống và giảm nhẹ thiên tai ở khu vực miền núi và Tây Nguyên là "Chủ động phòng tránh".

4.2. Các hoạt động chuẩn bị UPKC

- 4.2.1. Trước mùa mưa, lũ hàng năm, BCHPCLB&TKCN cấp tỉnh cần hướng dẫn, chỉ đạo BCHPCLB&TKCN cấp huyện, xã tiến hành điều tra, rà soát, phát hiện, phân loại những khu vực có nguy cơ cao xảy ra lũ quét, sạt lở đất.
- 4.2.2. Tại những khu vực có nguy cơ cao xảy ra lũ quét, sạt lở đất, BCHPCLB&TKCN cấp huyện cần hướng dẫn, chỉ đạo BCHPCLB&TKCN cấp xã xây dựng phương án chủ động phòng tránh và phương án UPKC.
- 4.2.3. Khi phê duyệt các phương án do cấp xã trình lên, BCHPCLB&TKCN cấp huyện phải đáp ứng kịp thời các đề nghị thiết thực của cấp xã trước khi xảy ra tình huống thực nhằm đảm bảo cho phương án được duyệt có tính khả thi cao theo phương châm "4 tại chỗ". Yêu cầu nào của cấp xã mà huyện không thể đáp ứng được thì huyện phải trực tiếp đề nghị cấp tỉnh giải quyết kịp thời.
- 4.2.4. Các lực lượng được phân công nhiệm vụ chuyển dân đi sơ tán hoặc cứu hộ, cứu nạn khi xảy ra lũ quét, sạt lở đất cần phải:
 - a) Nắm vững phương án đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt;
 - b) Nắm chắc địa hình, nhất là mạng lưới đường giao thông, kể cả đường mòn, đường tắt và hệ thống thông tin liên lạc của khu vực với bên ngoài;
 - c) Chuẩn bị chu đáo lực lượng, phương tiện, hậu cần;
 - d) Phối hợp chặt chẽ với chính quyền và lực lượng tại chỗ của địa phương;
 - e) Theo dõi sát diễn biến thời tiết, tin cảnh báo của cơ quan khí tượng-thủy văn, công điện chỉ đạo của BCĐPCLBTW và của địa phương. Khi thấy có dấu hiệu về khả năng xảy ra lũ quét, sạt lở đất trong địa bàn được phân công phải chủ động tập kết đến địa điểm đã chuẩn bị sẵn và luôn sẵn sàng thực thi nhiệm vụ khi có lệnh của cấp trên.
- 4.2.5. Các hộ dân trong vùng có nguy cơ cao xảy ra lũ quét, sạt lở đất thuộc diện phải sơ tán tạm thời, nhất là các đối tượng dễ bị tổn thương như: người già, phụ nữ, trẻ em, người tàn tật... phải được Trưởng thôn, trưởng bản lập danh sách đầy đủ trước mùa mưa, lũ. UBND cấp huyện, xã phải chuẩn bị chu đáo phương án sơ tán dân, bao gồm: địa điểm sơ tán với các yêu cầu tối thiểu về chỗ ở, đèn dầu, chất đốt, nước sạch; dịch vụ y tế, vệ sinh môi trường; dự trữ lương thực, thực phẩm; phương tiện vận chuyển để hỗ trợ cho dân sơ tán kịp thời.
- 4.2.6. Các phương tiện thông tin đại chúng của tỉnh, huyện, xã phải chủ động tuyên truyền, phổ biến kiến thức và kinh nghiệm phòng tránh lũ, quét, sạt lở đất bằng những hình thức thích hợp để cộng đồng ở vùng sâu, vùng xa hiểu rõ, chủ động phòng tránh và tự giác chấp hành lệnh sơ tán khi có nguy cơ xảy ra tình huống nguy hiểm.

4.3. Các hoạt động UPKC

4.3.1. Tình huống 1: Lũ quét, sạt lở đất xảy ra ở những khu vực đã dự kiến trước.

Các hoạt động UPKC cần thực hiện:

- 4.3.1.1. Khi nhận được lệnh sơ tán khẩn cấp, lực lượng cứu hộ cứu nạn phải lập tức tới hiện trường triển khai thực hiện phương án chuyển dân tới nơi an toàn trước khi xảy ra lũ

quét hoặc sạt lở đất. Chú ý ưu tiên sơ tán trước các đối tượng dễ bị tổn thương: người già, phụ nữ, trẻ em, người tàn tật, v.v...

- 4.3.1.2. UBND/BCHPCLB&TKCN cấp huyện, xã triển khai nhanh các điều kiện tối thiểu theo phương án đã chuẩn bị trước để đảm bảo cuộc sống cho nhân dân tại nơi sơ tán.

4.3.2. Tình huống 2: Lũ quét, sạt lở đất xảy ra đột xuất ở những khu vực ngoài dự kiến

Các hoạt động cứu hộ, cứu nạn khẩn cấp cần thực hiện:

- 4.3.2.1. Cứu chữa kịp thời những người bị thương; những người bị thương nặng phải được chuyển nhanh lên tuyến trên.
- 4.3.2.2. Khẩn trương tìm kiếm những người còn mất tích.
- 4.3.2.3. Chôn cất những người bị chết theo phong tục của địa phương.
- 4.3.2.4. Nhanh chóng chuyển những người còn sống sót tới nơi an toàn; dựng lều bạt; cứu trợ khẩn cấp các điều kiện thiết yếu cho đồng bào; động viên thăm hỏi, chia sẻ đau thương mất mát và giảm nhẹ tổn thương tinh thần cho những người bị mất người thân, mất mát tài sản.
- 4.3.2.5. Khi có nhiều lực lượng cùng tham gia ứng phó với tình huống thiên tai trên một địa bàn, Trưởng BCHPCLB&TKCN cao nhất của địa phương hoặc người được Trưởng ban uỷ quyền là người có thẩm quyền và trách nhiệm chỉ huy ứng phó (quy định tại khoản 1, khoản 2, Điều 13 Nghị định số 14/2010/NĐ-CP ngày 27 tháng 2 năm 2010 của Thủ tướng Chính phủ).
- 4.3.2.6. Sau khi thống kê nhanh, đánh giá mức độ thiệt hại thực tế, đối chiếu chính sách hiện hành quy định tại Nghị định số 67/2007/NĐ-CP ngày 13 tháng 4 năm 2007 của Chính phủ, Chủ tịch UBND tỉnh trình Thủ tướng Chính phủ xét, quyết định mức cứu trợ khẩn cấp cho các gia đình bị thiệt hại do thiên tai gây ra.
- 4.3.2.7. Căn cứ vào mức độ thiệt hại do thiên tai gây ra, Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam kêu gọi đồng bào trong nước, cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài, các tổ chức PCP tự nguyện ủng hộ đồng bào bị thiên tai để có thêm nguồn lực cho việc cứu trợ khẩn cấp. Việc vận động, tiếp nhận, phân phối và sử dụng các nguồn đóng góp tự nguyện cho nhân dân vùng bị thiên tai thực hiện theo quy định tại Nghị định số 64/2008/NĐ-CP ngày 14/5/2008 của Chính phủ.

4.4. Các hoạt động PHS

- 4.4.1. PHS thông tin liên lạc phải được ưu tiên hàng đầu để chính quyền ở cấp cơ sở báo cáo được tình hình thiệt hại do thiên tai gây ra trên địa bàn và những yếu cầu cần được cứu hộ, cứu nạn, cứu trợ khẩn cấp. Việc PHS mạng thông tin liên lạc phục vụ công tác PCLB thực hiện theo quy định của Bộ TT-TT.
- 4.4.2. PHS đường giao thông cần được tiến hành song song với phục hồi mạng thông tin để mở đường cho các lực lượng cứu hộ, cứu nạn, cứu trợ khẩn cấp có thể tiếp cận sớm nhất với đồng bào vùng bị thiên tai. Việc PHS hệ thống giao thông thực hiện theo Quy chế PCLB của Bộ Giao thông Vận tải đối với ngành Đường bộ và ngành Đường sắt.
- 4.4.3. Làm sạch môi trường, nhất là môi trường nước để phòng tránh dịch bệnh phát sinh. Nếu đã thấy xuất hiện dịch bệnh phải tập trung lực lượng, phương tiện khoanh vùng, bao vây, dập tắt dịch trong thời gian ngắn nhất, hạn chế lây lan ra cộng đồng theo Sổ tay hướng dẫn phòng chống thiên tai và thảm họa của Bộ Y tế.
- 4.4.4. Ngoài sự nỗ lực tối đa của nhân dân vùng bị thiên tai, các cấp chính quyền tỉnh, huyện xã cần huy động lực lượng bộ đội, công an, sinh viên, thanh niên tình nguyện xuống cơ sở hỗ trợ dân sửa chữa nhà cửa, trạm y tế, trường học bị hư hỏng để sớm khôi phục và ổn định cuộc sống bình thường cho nhân dân cũng như việc học tập của học sinh.
- 4.4.5. Trung ương và tỉnh cần thực hiện ngay Cơ chế chính sách hỗ trợ giống cây trồng, vật nuôi, thủy sản để hỗ trợ nhân dân sớm khôi phục sản xuất, ổn định đời sống theo quy định tại Quyết định số 142/QĐ-TTg ngày 31/12/2009 của Thủ tướng Chính phủ.